

**RAPORT
DE ACTIVITATE**
pentru ariile naturale protejate
PARCUL NATURAL APUSENI
ROSPA0081 Munții Apuseni-Vlădeasa
ROSCI0002 Apuseni
ROSCI0016 Buteasa
și cele 55 de arii naturale protejate care fac obiectul
Contractului nr
132/18.11.2014

- Anul 2023 -

Cuprins

Cuprins	2
ABREVIERI	3
1. DATE DE IDENTIFICARE A ADMINISTRATORULUI ȘI ARIEI NATURALE PROTEJATE: DENUMIREA ADMINISTRATORULUI, ADRESA SEDIULUI SOCIAL, DATE DE IDENTIFICARE FISCALĂ ȘI, DUPĂ CAZ, NUMĂR DE ÎNREGISTRARE ÎN REGISTRUL CÔMERȚULUI, NUMELE ȘI PRENUMELE REPREZENTANTULUI LEGAL, DENUMIREA ARIEI NATURALE PROTEJATE, CONTRACTUL DE ADMINISTRARE NR./DATA, PERIOADA DE RAPORTARE	4
2. ENUMERAREA OBIECTIVELOR DE CONSERVARE CARE AU STAT LA BAZA ÎNFIINȚĂRII ARIEI NATURALE PROTEJATE	4
P1. MANAGEMENTUL BIODIVERSITĂȚII	37
1.1. Inventariere și cartare	37
1.2. Monitorizarea stării de conservare	38
1.5. Reintroducerea speciilor dispărute	54
1.6. Reconstrucție ecologică	54
1.7. Implementarea setului de măsuri minime de conservare, respectiv a planului de management	55
P2. TURISM	58
2.1. Infrastructură de vizitare	58
2.2. Servicii, facilități de vizitare și promovarea turismului	59
2.3. Managementul vizitatorilor	61
P3. CONȘTIENȚIZARE, CONSERVARE TRADIȚII ȘI COMUNITĂȚI LOCALE	61
3.1. Tradiții și comunități	61
3.2. Conștientizare și comunicare	62
3.3. Educație ecologică	65
P4. MANAGEMENT ȘI ADMINISTRARE	67
4.1. Echipament și infrastructură de funcționare	67
4.2. Personal de conducere, coordonare, administrare	67
4.3. Documente strategice și de planificare (stadiul de realizare a regulamentului, planului de management, a unor proiecte cu finanțare europeană/alte surse de finanțare care vizează aria naturală protejată)	68
4.4. Instruire personal	70
4.5. Bugetul asigurat pentru administrarea ariei naturale protejate, pentru anul în care se face raportarea (valoarea cheltuielilor efectuate în folosul ariei, valoarea tarifelor încasate)	70
4.6. Bugetul alocat pentru anul 2024 (sursele de finanțare, valoare, activități propuse)	71

ABREVIERI

APM	Agencia pentru Protecția Mediului
APNA	RNP Romsilva - Administrația Parcului Natural Apuseni R.A.
PNA	Parcul Natural Apuseni
CAV	Centru Administrativ și de Vizitare
CCM	Contract Colectiv de Muncă
CS	Consiliu Științific
CV	Centru de Vizitare
DAF	Diurn auto forestier
DS	Direcție Silvică
EIP	Echipament Individual de Protecție
GIS	Sisteme Informațice Geografice
GNM	Garda Națională de Mediu
APIA	Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură
HG	Hotărâre de Guvern
ISER	Institutul de Speologie "Emil Racovița"
IT	Tehnologia Informației
L	Lege
OM	Ordin de Ministru
OS	Ocol Silvic
OUG	Ordonanță de Urgență
PNA	Parcul Natural Apuseni
PSI	Paza și Stingerea Incendiilor
RNP-Romsilva	Regia Națională a Pădurilor - Romsilva
SSM	Securitatea și Sănătatea în Muncă
u.a.	Unitate amenajistică
UP	Unitate de Producție
UAT	Unitate Administrativ-Teritorială
ZEP	Ziua Europeană a Parcurilor
CAR	Clubul Alpin Român - Fiala Cluj

1. DATE DE IDENTIFICARE A ADMINISTRATORULUI ȘI ARIEI NATURALE PROTEJATE: DENUMIREA ADMINISTRATORULUI, ADRESA SEDIULUI SOCIAL, DATE DE IDENTIFICARE FISCALĂ ȘI, DUPĂ CAZ, NUMĂR DE ÎNREGISTRARE ÎN REGISTRUL COMERȚULUI, NUMELE ȘI PRENUMELE REPREZENTANTULUI LEGAL, DENUMIREA ARIEI NATURALE PROTEJATE, CONTRACTUL DE ADMINISTRARE NR./DATA, PERIOADA DE RAPORTARE

Administratorul ariilor naturale protejate pentru care s-a întocmit prezentul raport este RNP Romsilva - Administrația Parcului Natural Apuseni R.A. cu sediul în localitatea Sudrigiu, nr. 136, comuna Rieni, județul Bihor, înscrisă în Registrul Comerțului Bihor cu nr. J05/902/2009, cod fiscal RO 25741956, reprezentată legal prin dl. Alin Marius Moș, în calitate de director.

Aceasta este o unitate cu personalitate juridică a Regiei Naționale a Pădurilor - Romsilva (RNP-Romsilva), și a fost constituită în baza Hotărârii de Guvern nr. 229/2009 și care a funcționat anterior începând cu anul 2004 ca subunitate a Direcției Silvice Oradea.

Ariile naturale protejate care fac obiectul prezentului raport sunt administrate în baza contractului de administrare încheiat între Regia Națională a Pădurilor - Romsilva și RNP Romsilva - Administrația Parcului Natural Apuseni R.A numărul 2056/132 din 19.11.2014, a contractului încheiat între Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice și Regia Națională a Pădurilor - Romsilva înregistrat cu numărul 5205/106 din 08.10.2014, precum și a actului adițional nr. 1 încheiat între Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate și Regia Națională a Pădurilor - Romsilva cu numărul 647/102/01.08.2017.

Perioada de raportare aferentă prezentului document este 01.01.2023 - 31.12.2023.

2. ENUMERAREA OBIECTIVELOR DE CONSERVARE CARE AU STAT LA BAZA ÎNFIINȚĂRII ARIEI NATURALE PROTEJATE

2.1.1 Obiective de conservare habitate din Parcul Natural Apuseni și ROSCI0002 Apuseni

OC.1. Menținerea stării de conservare a habitatului 3220 - Râuri alpine și vegetația herbacee de pe malurile lor

OC.2. Menținerea stării de conservare a habitatului 40A0* - Tufărișuri subcontinentale peripanonice

OC.3. Menținerea stării de conservare a habitatului 4060 - Tufărișuri alpine și boreale

OC.4. Menținerea stării de conservare a habitatului 4070* - Tufărișuri de *Pinus mugo*

OC.5. Menținerea stării de conservare a habitatului 4080* - Tufărișuri cu specii sub-arctice de *Salix ssp.*

OC.6. Îmbunătățirea stării de conservare a habitatului 6150 - Pajiști boreale și alpine pe substrat silicios

OC.7. Menținerea stării de conservare a habitatului 6170 - Pajiști calcifile alpine și subalpine

OC.8. Menținerea stării de conservare a habitatului 6190 - Pajiști panonice de stâncării (*Stipo-Festucetalia pallentis*)

OC.9. Îmbunătățirea stării de conservare a habitatului 6210 - Pajiști uscate seminarurale și faciesuri de acoperire cu tufișuri pe substrat calcaros

OC.10. Îmbunătățirea stării de conservare a habitatului 6230 - Pajiști de *Nardus* bogate în specii, pe substraturi silicioase din zone montane

OC.11. Îmbunătățirea stării de conservare a habitatului 6410 - Pajiști cu *Molinia* pe soluri calcaroase, turboase sau argilo-lemnoase (*Molinion caeruleae*)

OC.12. Îmbunătățirea stării de conservare a habitatului 6430 - Comunități de lizieră cu ierburi înalte hidrofile de la nivelul câmpiilor până la nivel montan și alpin

- OC.13. Îmbunătățirea stării de conservare a habitatului 6520 – Pajiști montane
- OC.14. Menținerea stării de conservare a habitatului 7110* - Tinoave bombate active
- OC.15. Îmbunătățirea stării de conservare a habitatului 7140 - Mlaștini turbatoase de tranziție și turbării oscilante
- OC.16. Menținerea stării de conservare a habitatului 7150 - Depresiuni turbatoase cu vegetație de *Rhynchosporion*
- OC.17. Menținerea stării de conservare a habitatului 7220* - Izvoare petrifiante cu formare de travertin (*Cratoneurion*)
- OC.18. Menținerea stării de conservare a habitatului 8120 - Grohotișuri calcaroase și de șisturi calcaroase din etajul montan până în cel alpin (*Thlaspietea rotundifolii*)
- OC.19. Menținerea stării de conservare a habitatului 8160 - Grohotișuri medio-europene carbonatice din etajele colinar și montan
- OC.20. Menținerea stării de conservare a habitatului 8210 - Versanți stâncoși calcaroși cu vegetație chasmofitică
- OC.21. Menținerea stării de conservare a habitatului 8220 - Versanți stâncoși silicatici cu vegetație chasmofitică
- OC.22. Menținerea stării de conservare a habitatului 8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis
- OC.23. Menținerea stării de conservare a habitatului 9110 - Paduri de fag de tip *Luzulo-Fagetum*
- OC.24. Menținerea stării de conservare a habitatului 9130 - Paduri de fag de tip *Asperulo-Fagetum*
- OC.25. Menținerea stării de conservare a habitatului 9150 - Paduri medio - europene de fag din *Cephalanthero-Fagion*
- OC.26. Îmbunătățirea stării de conservare a habitatului 9170 - Paduri de stejar cu carpen de tip *Galio - Carpinetum*
- OC.27. Menținerea stării de conservare a habitatului 9180* - Paduri de *Tilio-Acerion* pe versanți abrupti, grohotisuri și ravene
- OC.28. Îmbunătățirea stării de conservare a habitatului 91D0+ - Turbarii cu vegetație forestieră
- OC.29. Îmbunătățirea stării de conservare a habitatului 91F0* - Paduri aluviale cu *Alnus glutinosa* și *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)
- OC.30. Menținerea stării de conservare a habitatului 91V0 - Păduri dacice de fag (*Symphyto-Fagion*);
- OC.31. Îmbunătățirea stării de conservare a habitatului 9410 - Păduri acidofile cu *Picea abies* din etajul montan până în cel alpin

2.1.2 Obiective de conservare habitate din ROSCI0016 Buteasa

- OC.32. Menținerea stării de conservare a habitatului 4060 – Tufărișuri alpine și boreale
- OC.33. Menținerea stării de conservare a habitatului 4070* - Tufărișuri de *Pinus mugo*
- OC.34. Menținerea stării de conservare a habitatului 4080* – Tufărișuri cu specii sub-arctice de *Salix ssp.*
- OC.35. Îmbunătățirea stării de conservare a habitatului 6520 – Pajiști montane
- OC.36. Menținerea stării de conservare a habitatului 9110 - Paduri de fag de tip *Luzulo-Fagetum*
- OC.37. Îmbunătățirea stării de conservare a habitatului 9410 - Păduri acidofile cu *Picea abies* din etajul montan până în cel alpin

2.1.3 Obiective de conservare specii din Parcul Natural Apuseni și ROSCI0002 Apuseni

- OC.38. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Buxbaumia viridis*
- OC.39. Menținerea stării de conservare a speciei *Campanula serrata*

- OC.40. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Cypripedium calceolus*
- OC.41. Menținerea stării de conservare a speciei *Iris aphylla ssp. hungarica*
- OC.42. Menținerea stării de conservare a speciei *Syringa josikaea*
- OC.43. Menținerea stării de conservare a speciei *Tozzia carpathica*
- OC.44. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Euplagia (Callimorpha quadripunctaria)*
- OC.45. Menținerea stării de conservare a speciei *Carabus variolosus*
- OC.46. Menținerea stării de conservare a speciei *Drahačia banatica*
- OC.47. Menținerea stării de conservare a speciei *Rosalia alpina*
- OC.48. Menținerea stării de conservare a speciei *Euphydryas aurinia*
- OC.49. Menținerea stării de conservare a speciei *Isophya stysi*
- OC.50. Menținerea stării de conservare a speciei *Austropotamobius bihariensis*
- OC.51. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Cottus gobio*
- OC.52. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Eudontomyzon danfordi*
- OC.53. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Barbus meridionalis all others*
- OC.54. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Bombina variegata*
- OC.55. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Triturus cristatus*
- OC.56. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Triturus vulgaris ampelensis*
- OC.57. Menținerea stării de conservare a speciei *Ursus arctos*
- OC.58. Menținerea stării de conservare a speciei *Canis lupus*
- OC.59. Menținerea stării de conservare a speciei *Lynx lynx*
- OC.60. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Lutra lutra*
- OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*
- OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*
- OC.63. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis bechsteinii*
- OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*
- OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*
- OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*
- OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*
- OC.68. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus euryale*
- OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*
- OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposiderus*

2.1.4 Obiective de conservare specii din ROSCI0016 Buteasa

- OC.71. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Bombina variegata*
- OC.72. Menținerea stării de conservare a speciei *Ursus arctos*
- OC.73. Menținerea stării de conservare a speciei *Canis lupus*
- OC.74. Menținerea stării de conservare a speciei *Lynx lynx*
- OC.75. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*

2.1.5 Obiective de conservare specii de păsări din ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa

- OC.76. Menținerea stării de conservare a speciei *Aegolius funereus*
- OC.77. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Aquila chrysaetos*
- OC.78. Menținerea stării de conservare a speciei *Bonasa bonasia*
- OC.79. Menținerea stării de conservare a speciei *Caprimulgus europaeus*
- OC.80. Menținerea stării de conservare a speciei *Ciconia ciconia*
- OC.81. Menținerea stării de conservare a speciei *Ciconia nigra*
- OC.82. Menținerea stării de conservare a speciei *Circus gallicus*

- OC.83. Menținerea stării de conservare a speciei *Clanga pomarina*
- OC.84. Menținerea stării de conservare a speciei *Dendrocopos leucotos*
- OC.85. Menținerea stării de conservare a speciei *Dryocopus martius*
- OC.86. Menținerea stării de conservare a speciei *Falco peregrinus*
- OC.87. Menținerea stării de conservare a speciei *Ficedula albicollis*
- OC.88. Menținerea stării de conservare a speciei *Ficedula parva*
- OC.89. Menținerea stării de conservare a speciei *Glaucidium passerinum*
- OC.90. Menținerea stării de conservare a speciei *Lanius collurio*
- OC.91. Menținerea stării de conservare a speciei *Leiopicus (Dendrocopos) medius*
- OC.92. Menținerea stării de conservare a speciei *Lullula arborea*
- OC.93. Menținerea stării de conservare a speciei *Pernix apivorus*
- OC.94. Menținerea stării de conservare a speciei *Picoides tridactylus*
- OC.95. Menținerea stării de conservare a speciei *Picus canus*
- OC.96. Menținerea stării de conservare a speciei *Strix uralensis*
- OC.97. Menținerea stării de conservare a speciei *Tetrao urogallus*
- OC.98. Menținerea stării de conservare a speciei *Accipiter gentilis*
- OC.99. Menținerea stării de conservare a speciei *Alauda arvensis*
- OC.100. Menținerea stării de conservare a speciei *Anthus trivialis*
- OC.101. Menținerea stării de conservare a speciei *Cinclus cinclus*
- OC.102. Menținerea stării de conservare a speciei *Hirundo rustica*
- OC.103. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Lanius excubitor*
- OC.104. Menținerea stării de conservare a speciei *Linaria cannabina*
- OC.105. Menținerea stării de conservare a speciei *Accipiter nisus*
- OC.106. Menținerea stării de conservare a speciei *Tachymarpis (Apus) melba*
- OC.107. Menținerea stării de conservare a speciei *Buteo buteo*
- OC.108. Menținerea stării de conservare a speciei *Coccothraustes coccothraustes*
- OC.109. Menținerea stării de conservare a speciei *Columba oenas*
- OC.110. Menținerea stării de conservare a speciei *Columba palumbus*
- OC.111. Menținerea stării de conservare a speciei *Cuculus canorus*
- OC.112. Menținerea stării de conservare a speciei *Delichon urbicum (urbica)*
- OC.113. Menținerea stării de conservare a speciei *Emberiza cia*
- OC.114. Menținerea stării de conservare a speciei *Falco subbuteo*
- OC.115. Menținerea stării de conservare a speciei *Luxia curvirostra*
- OC.116. Menținerea stării de conservare a speciei *Motacilla alba*
- OC.117. Menținerea stării de conservare a speciei *Motacilla cinerea*
- OC.118. Menținerea stării de conservare a speciei *Phoenicurus ochruros*
- OC.119. Menținerea stării de conservare a speciei *Phylloscopus collybita*
- OC.120. Menținerea stării de conservare a speciei *Phylloscopus sibilatrix*
- OC.121. Menținerea stării de conservare a speciei *Pyrrhula pyrrhula*
- OC.122. Menținerea stării de conservare a speciei *Regulus ignicapilla (ignicapillus)*
- OC.123. Menținerea stării de conservare a speciei *Regulus regulus*
- OC.124. Menținerea stării de conservare a speciei *Serinus serinus*
- OC.125. Menținerea stării de conservare a speciei *Sturnus vulgaris*
- OC.126. Menținerea stării de conservare a speciei *Sylvia atricapilla*
- OC.127. Menținerea stării de conservare a speciei *Sylvia borin*
- OC.128. Menținerea stării de conservare a speciei *Sylvia communis*
- OC.129. Menținerea stării de conservare a speciei *Sylvia curruca*
- OC.130. Menținerea stării de conservare a speciei *Turdus merula*
- OC.131. Menținerea stării de conservare a speciei *Turdus philomelos*
- OC.132. Menținerea stării de conservare a speciei *Turdus pilaris*

OC.133. Menținerea stării de conservare a speciei *Turdus torquatus*

OC.134. Menținerea stării de conservare a speciei *Turdus viscivorus*

2.1.5 Obiective de conservare pentru cele 55 de rezervații și monumente ale naturii

2.146. Vârful Buteasa

OC.32. Menținerea stării de conservare a habitatului 4060 – Tufărișuri alpine și boreale

OC.33. Menținerea stării de conservare a habitatului 4070* - Tufărișuri de *Pinus mugo*

OC.34. Menținerea stării de conservare a habitatului 4080* Tufărișuri cu specii sub-arectice de *Salix ssp.*

OC.35. Îmbunătățirea stării de conservare a habitatului 6520 – Pajiști montane

OC.39. Menținerea stării de conservare a speciei *Campanula serrata*

OC.57. Menținerea stării de conservare a speciei *Ursus arctos*

OC.58. Menținerea stării de conservare a speciei *Canis lupus*

OC.59. Menținerea stării de conservare a speciei *Lynx lynx*

OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*

OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*

2.325. Peștera Vârfurașu

OC.22. Menținerea stării de conservare a habitatului 8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis

OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*

OC.63. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis bechsteinii*

OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*

OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*

OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*

OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*

OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.169 Peștera Chișcau – Urșilor

OC.22. Menținerea stării de conservare a habitatului 8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis

OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*

OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*

OC.63. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis bechsteinii*

OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*

OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*

OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*

OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*

OC.68. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus euryale*

OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*

OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.151. Valea Sighiștelului

- OC.18. Menținerea stării de conservare a habitatului 8120 - Grohotișuri calcaroase și de șisturi calcaroase din etajul montan până în cel alpin (*Thlaspietea rotundifolii*)
- OC.20. Menținerea stării de conservare a habitatului 8210 - Versanți stâncoși calcaroși cu vegetație casmofitică
- OC.22. Menținerea stării de conservare a habitatului 8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis
- OC.24. Menținerea stării de conservare a habitatului 9130 - Paduri de fag de tip *Asperulo-Fagetum*
- OC.30. Menținerea stării de conservare a habitatului 91V0 - Păduri dacice de fag (*Symphytu-Fagion*);
- OC.48. Menținerea stării de conservare a speciei *Euphydryas aurinia*
- OC.46. Menținerea stării de conservare a speciei *Drobiaea banatica*
- OC.47. Menținerea stării de conservare a speciei *Rosalia alpina*
- OC.50. Menținerea stării de conservare a speciei *Austropotamobius bhuriensis*
- OC.51. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Cottus gobio*
- OC.53. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Barbus meridionalis all others*
- OC.54. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Bombina variegata*
- OC.55. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Triturus cristatus*
- OC.56. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Triturus vulgaris umpelensis*
- OC.57. Menținerea stării de conservare a speciei *Ursus arctos*
- OC.58. Menținerea stării de conservare a speciei *Canis lupus*
- OC.59. Menținerea stării de conservare a speciei *Lynx lynx*
- OC.60. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Lutra lutra*
- OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*
- OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*
- OC.63. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis bechsteinii*
- OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*
- OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*
- OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*
- OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*
- OC.68. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus euryale*
- OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*
- OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.153. Sărtoarea Bohodelului

- OC.23. Menținerea stării de conservare a habitatului 9110 - Paduri de fag de tip *Luzulo-Fagetum*
- OC.31. Îmbunătățirea stării de conservare a habitatului 9410 - Păduri acidofile cu *Picea abies* din etajul montan până în cel alpin
- OC.57. Menținerea stării de conservare a speciei *Ursus arctos*
- OC.58. Menținerea stării de conservare a speciei *Canis lupus*
- OC.59. Menținerea stării de conservare a speciei *Lynx lynx*
- OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*
- OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*
- OC.63. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis bechsteinii*
- OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*
- OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*
- OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*
- OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.154 Cetatea Rădesei

OC.22. Menținerea stării de conservare a habitatului 8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis

OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*

OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*

OC.63. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis bechsteinii*

OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*

OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*

OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*

OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*

OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*

OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.337. Peștera din Piatra Ponorului

OC.22. Menținerea stării de conservare a habitatului 8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis

OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*

OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*

OC.63. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis bechsteinii*

OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*

OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*

OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*

OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*

OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*

OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.336. Peștera Mare de pe Valea Firei

OC.22. Menținerea stării de conservare a habitatului 8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis

OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*

OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*

OC.63. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis bechsteinii*

OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*

OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*

OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*

OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*

OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

IV.9. Complexul carstic din Valea Ponorului

OC.22. Menținerea stării de conservare a habitatului 8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis

OC.23. Menținerea stării de conservare a habitatului 9110 - Paduri de fag de tip *Luzulo-Fagetum*

OC.31. Îmbunătățirea stării de conservare a habitatului 9410 - Păduri acidofile cu *Picea abies* din etajul montan până în cel alpin

OC.57. Menținerea stării de conservare a speciei *Ursus arctos*

- OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*
- OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*
- OC.63. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis bechsteinii*
- OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*
- OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*
- OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*
- OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*
- OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*
- OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

III.1 Peștera Smeilor de la Onceasa

- OC.22. Menținerea stării de conservare a habitatului 8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis
- OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*
- OC.63. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis bechsteinii*
- OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*
- OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*
- OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*
- OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*
- OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*
- OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

IV.10. Sistemul carstic Peștera Cerbului - Avenul cu Vacă

- OC.22. Menținerea stării de conservare a habitatului 8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis
- OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*
- OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*
- OC.63. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis bechsteinii*
- OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*
- OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*
- OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*
- OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*
- OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*
- OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.152. Pietrele Boghii

- OC.7. Menținerea stării de conservare a habitatului 6170 - Pajiști calcifile alpine și subalpine
- OC.18. Menținerea stării de conservare a habitatului 8120 - Grohotișuri calcaroase și de gîsturi calcaroase din etajul montan până în cel alpin (*Ihtaspiaea rotundifolia*)
- OC.20. Menținerea stării de conservare a habitatului 8210 - Versanți stîncoși calcaroși cu vegetație casmofitică
- OC.22. Menținerea stării de conservare a habitatului 8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis
- OC.23. Menținerea stării de conservare a habitatului 9110 - Paduri de fag de tip *Luzulo-Fagetum*
- OC.30. Menținerea stării de conservare a habitatului 91V0 - Păduri dacice de fag (*Symphyo-Fagion*);

- OC.31. Îmbunătățirea stării de conservare a habitatului 9410 - Păduri acidofile cu *Picea abies* din etajul montan până în cel alpin
- OC.41. Menținerea stării de conservare a speciei *Iris aphylla* ssp. *hungarica*
- OC.57. Menținerea stării de conservare a speciei *Ursus arctos*
- OC.58. Menținerea stării de conservare a speciei *Canis lupus*
- OC.59. Menținerea stării de conservare a speciei *Lynx lynx*
- OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*
- OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*
- OC.63. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis bechsteinii*
- OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*
- OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*
- OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*
- OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*
- OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*
- OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.143. Piatra Bulzului

- OC.7. Menținerea stării de conservare a habitatului 6170 - Pajiști calcifile alpine și subalpine
- OC.18. Menținerea stării de conservare a habitatului 8120 - Grohotișuri calcaroase și de șisturi calcaroase din etajul montan până în cel alpin (*Thlaspietea rotundifolia*)
- OC.20. Menținerea stării de conservare a habitatului 8210 - Versanți stâncoși calcaroși cu vegetație carsofitică
- OC.30. Menținerea stării de conservare a habitatului 91V0 - Păduri dacice de fag (*Symplyro-Fagion*);
- OC.58. Menținerea stării de conservare a speciei *Canis lupus*
- OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*
- OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*
- OC.63. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis bechsteinii*
- OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*
- OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*
- OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*
- OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*
- OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*
- OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.340 Moliașul Mare de la Izbuc

- OC.14. Menținerea stării de conservare a habitatului 7110* - Tinoave bombate active
- OC.15. Îmbunătățirea stării de conservare a habitatului 7140 - Mlaștini turboase de tranziție și turbării oscilante
- OC.16. Menținerea stării de conservare a habitatului 7150 - Depresiuni turboase cu vegetație de *Rhynchosporion*
- OC.54. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Bombina variegata*
- OC.57. Menținerea stării de conservare a speciei *Ursus arctos*
- OC.58. Menținerea stării de conservare a speciei *Canis lupus*
- OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*
- OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*
- OC.63. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis bechsteinii*

- OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*
- OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*
- OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*
- OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*
- OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.156. Platoul carstic Padiș

- OC.13. Îmbunătățirea stării de conservare a habitatului 6520 – Pajiști montane
- OC.15. Îmbunătățirea stării de conservare a habitatului 7140 - Mlaștini turboase de tranziție și turbării oscilante
- OC.22. Menținerea stării de conservare a habitatului 8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis
- OC.31. Îmbunătățirea stării de conservare a habitatului 9410 - Păduri acidofile cu *Picea abies* din etajul montan până în cel alpin
- OC.39. Menținerea stării de conservare a speciei *Campanula serrata*
- OC.54. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Bombina variegata*
- OC.57. Menținerea stării de conservare a speciei *Ursus arctos*
- OC.58. Menținerea stării de conservare a speciei *Canis lupus*
- OC.59. Menținerea stării de conservare a speciei *Lynx lynx*
- OC.60. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Lutra lutra*
- OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*
- OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*
- OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*
- OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*
- OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*
- OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*
- OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*
- OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.148 Fâneata Izvoarelor Crișului Pietros

- OC.13. Îmbunătățirea stării de conservare a habitatului 6520 – Pajiști montane
- OC.58. Menținerea stării de conservare a speciei *Canis lupus*
- OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*
- OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*
- OC.63. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis bechsteinii*
- OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*
- OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*
- OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*
- OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*
- OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*
- OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.159. Vârful Biserica Moșului

- OC.20. Menținerea stării de conservare a habitatului 8210 - Versanți stâncoși calcaroși cu vegetație casmofitică

- OC.31. Îmbunătățirea stării de conservare a habitatului 9410 - Păduri acidofile cu *Picea abies* din etajul montan până în cel alpin
- OC.58. Menținerea stării de conservare a speciei *Canis lupus*
- OC.59. Menținerea stării de conservare a speciei *Lynx lynx*
- OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*
- OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*
- OC.63. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis bechsteinii*
- OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*
- OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*
- OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*
- OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*
- OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*
- OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.157. Depresiunea Băileasa

- OC.13. Îmbunătățirea stării de conservare a habitatului 6520 Pajiști montane
- OC.22. Menținerea stării de conservare a habitatului 8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis
- OC.30. Menținerea stării de conservare a habitatului 91V0 - Păduri dacice de fag (*Symphytogajon*):
- OC.57. Menținerea stării de conservare a speciei *Ursus arctos*
- OC.58. Menținerea stării de conservare a speciei *Canis lupus*
- OC.59. Menținerea stării de conservare a speciei *Lynx lynx*
- OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*
- OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*
- OC.63. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis bechsteinii*
- OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*
- OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*
- OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*
- OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*
- OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*
- OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.158. Groapa de la Barsa

- OC.22. Menținerea stării de conservare a habitatului 8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis
- OC.31. Îmbunătățirea stării de conservare a habitatului 9410 - Păduri acidofile cu *Picea abies* din etajul montan până în cel alpin
- OC.57. Menținerea stării de conservare a speciei *Ursus arctos*
- OC.58. Menținerea stării de conservare a speciei *Canis lupus*
- OC.59. Menținerea stării de conservare a speciei *Lynx lynx*
- OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*
- OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*
- OC.63. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis bechsteinii*
- OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*
- OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*
- OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*

- OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*
- OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*
- OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.144.Ghețarul Focul Viu

- OC.22. Menținerea stării de conservare a habitatului 8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis
- OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*
- OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*
- OC.63. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis bechsteinii*
- OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*
- OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*
- OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*
- OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*
- OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*
- OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.150 Valea Galbenei

- OC.7. Menținerea stării de conservare a habitatului 6170 - Pajiști calcifile alpine și subalpine
- OC.8. Menținerea stării de conservare a habitatului 6190 - Pajiști panonice de stâncării (*Stipo-Festucetalia pallentis*)
- OC.20. Menținerea stării de conservare a habitatului 8210 - Versanți stâncoși calcaroși cu vegetație casmofitică
- OC.23. Menținerea stării de conservare a habitatului 9110 - Paduri de fag de tip *Luzulo-Fagetum*
- OC.24. Menținerea stării de conservare a habitatului 9130 - Paduri de fag de tip *Asperulo-Fagetum*
- OC.27. Menținerea stării de conservare a habitatului 9180* - Paduri de *Tilio-Acerion* pe versanți abrupti, grohotisuri și ravene
- OC.41. Menținerea stării de conservare a speciei *Tris apylla ssp. hungarica*
- OC.44. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Euplagia (Callimorpha) quadripunctaria*
- OC.46. Menținerea stării de conservare a speciei *Drobiaea banatica*
- OC.47. Menținerea stării de conservare a speciei *Rosalia alpina*
- OC.48. Menținerea stării de conservare a speciei *Euphydryas aurinia*
- OC.49. Menținerea stării de conservare a speciei *Isophya styxi*
- OC.50. Menținerea stării de conservare a speciei *Austropotamobius bihariensis*
- OC.51. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Cottus gobio*
- OC.54. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Bombina variegata*
- OC.56. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Triturus vulgaris ampelensis*
- OC.57. Menținerea stării de conservare a speciei *Ursus arctos*
- OC.58. Menținerea stării de conservare a speciei *Canis lupus*
- OC.59. Menținerea stării de conservare a speciei *Lynx lynx*
- OC.60. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Lutra lutra*
- OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*
- OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*
- OC.63. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis bechsteinii*
- OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*
- OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*
- OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*

- OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*
 OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*
 OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.141 Groapa Ruginoasa

- OC.57. Menținerea stării de conservare a speciei *Ursus arctos*
 OC.58. Menținerea stării de conservare a speciei *Canis lupus*
 OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*
 OC.63. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis bechsteinii*
 OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*
 OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*
 OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*
 OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*
 OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*
 OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.142 Pietrele Galbenei

- OC.7. Menținerea stării de conservare a habitatului 6170 - Pajiști calcifile alpine și subalpine
 OC.20. Menținerea stării de conservare a habitatului 8210 - Versanți stâncoși calcaroși cu vegetație casmofitică
 OC.23. Menținerea stării de conservare a habitatului 9110 - Paduri de fag de tip *Luzulo-Fagetum*
 OC.57. Menținerea stării de conservare a speciei *Ursus arctos*
 OC.58. Menținerea stării de conservare a speciei *Canis lupus*
 OC.59. Menținerea stării de conservare a speciei *Lynx lynx*
 OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*
 OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*
 OC.63. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis bechsteinii*
 OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*
 OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*
 OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*
 OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*
 OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*
 OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.155 Poiana Florilor

- OC.13. Îmbunătățirea stării de conservare a habitatului 6520 - Pajiști montane
 OC.54. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Bombina variegata*
 OC.57. Menținerea stării de conservare a speciei *Ursus arctos*
 OC.58. Menținerea stării de conservare a speciei *Canis lupus*
 OC.59. Menținerea stării de conservare a speciei *Lynx lynx*
 OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*
 OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*
 OC.63. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis bechsteinii*
 OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*
 OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*
 OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*

- OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*
- OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*
- OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.60. Avenul din Hoanca Urzicarului

- OC.22. Menținerea stării de conservare a habitatului 8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis
- OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*
- OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*
- OC.63. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis bechsteinii*
- OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*
- OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*
- OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*
- OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*
- OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.145. Avenul Bortigului

- OC.22. Menținerea stării de conservare a habitatului 8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis
- OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*
- OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*
- OC.63. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis bechsteinii*
- OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*
- OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*
- OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*
- OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*
- OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*
- OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

12.149 Cetațile Ponorului

- OC.7. Menținerea stării de conservare a habitatului 6170 - Pajiști calcifile alpine și subalpine
- OC.20. Menținerea stării de conservare a habitatului 8210 - Versanți stâncoși calcaroși cu vegetație casmofitică
- OC.22. Menținerea stării de conservare a habitatului 8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis
- OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*
- OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*
- OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*
- OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*
- OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*
- OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*
- OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*
- OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.160. Platoul Carstic Lumea Pierdută

- OC.22. Menținerea stării de conservare a habitatului 8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis
- OC.30. Menținerea stării de conservare a habitatului 91V0 - Păduri dacice de fag (*Symphytio-Fagion*);
- OC.31. Îmbunătățirea stării de conservare a habitatului 9410 - Păduri acidofile cu *Picea abies* din etajul montan până în cel alpin
- OC.46. Menținerea stării de conservare a speciei *Drobiaea banatica*
- OC.57. Menținerea stării de conservare a speciei *Ursus arctos*
- OC.58. Menținerea stării de conservare a speciei *Canis lupus*
- OC.59. Menținerea stării de conservare a speciei *Lynx lynx*
- OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*
- OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*
- OC.63. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis bechsteinii*
- OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*
- OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*
- OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*
- OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*
- OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*
- OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.63. Peștera Vârtopașu

- OC.22. Menținerea stării de conservare a habitatului 8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis
- OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*
- OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*
- OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*
- OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*
- OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*
- OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*
- OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*
- OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.30. Cheile Gardișoarei

- OC.23. Menținerea stării de conservare a habitatului 9110 - Păduri de fag de tip *Luzulo-Fagetum*
- OC.22. Menținerea stării de conservare a habitatului 8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis
- OC.57. Menținerea stării de conservare a speciei *Ursus arctos*
- OC.58. Menținerea stării de conservare a speciei *Canis lupus*
- OC.59. Menținerea stării de conservare a speciei *Lynx lynx*
- OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*
- OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*
- OC.63. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis bechsteinii*
- OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*
- OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*
- OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*

- OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*
- OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*
- OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.11. Peștera Ghețarul de la Vârtop

- OC.22. Menținerea stării de conservare a habitatului 8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis
- OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*
- OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*
- OC.63. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis bechsteinii*
- OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*
- OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*
- OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*
- OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*
- OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*
- OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.64 Peștera Huda Orbului

- OC.22. Menținerea stării de conservare a habitatului 8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis
- OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*
- OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*
- OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*
- OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*
- OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*
- OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*
- OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*
- OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.76. Peștera Dârlnii

- OC.22. Menținerea stării de conservare a habitatului 8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis
- OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*
- OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*
- OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*
- OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*
- OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*
- OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*
- OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*
- OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.65. Peștera Ilodobana

- OC.22. Menținerea stării de conservare a habitatului 8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis

- OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*
- OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*
- OC.63. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis bechsteinii*
- OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*
- OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*
- OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*
- OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*
- OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*
- OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.66. Avenul cu două intrări

- OC.22. Menținerea stării de conservare a habitatului 8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis
- OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*
- OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*
- OC.63. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis bechsteinii*
- OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*
- OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*
- OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*
- OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*
- OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*
- OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.67. Izbulul Tăuzului

- OC.22. Menținerea stării de conservare a habitatului 8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis
- OC.60. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Lutra lutra*
- OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*
- OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*
- OC.63. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis bechsteinii*
- OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*
- OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*
- OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*
- OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*
- OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.77. Izbulul Mățișești

- OC.22. Menținerea stării de conservare a habitatului 8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis
- OC.60. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Lutra lutra*
- OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*
- OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*
- OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*
- OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*
- OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*
- OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*

OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.69 Avenul de la Tău

OC.22. Menținerea stării de conservare a habitatului 8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis

OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*

OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*

OC.63. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis bechsteinii*

OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*

OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*

OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*

OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*

OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.68. Hoanca Apei

OC.22. Menținerea stării de conservare a habitatului 8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis

OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*

OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*

OC.63. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis bechsteinii*

OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*

OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*

OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*

OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*

OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*

OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.71 Avenul de la Șesuri

OC.22. Menținerea stării de conservare a habitatului 8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis

OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*

OC.63. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis bechsteinii*

OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*

OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*

OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*

OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*

OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*

OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.10 Peștera Ghețarul de la Scărișoara

OC.22. Menținerea stării de conservare a habitatului 8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis

OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*

OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*

- OC.63. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis bechsteinii*
- OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*
- OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*
- OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*
- OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*
- OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*
- OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.70 Peștera Pojarul Poliței

- OC.22. Menținerea stării de conservare a habitatului 8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis
- OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*
- OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*
- OC.63. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis bechsteinii*
- OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*
- OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*
- OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*
- OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*
- OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*
- OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.72 Izbulul Poliței

- OC.22. Menținerea stării de conservare a habitatului 8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis
- OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*
- OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*
- OC.63. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis bechsteinii*
- OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*
- OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*
- OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*
- OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*
- OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.73 Izbulul Cotețul Dobreștilor

- OC.22. Menținerea stării de conservare a habitatului 8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis
- OC.60. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Lutra lutra*
- OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*
- OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*
- OC.63. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis bechsteinii*
- OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*
- OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*
- OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*
- OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*
- OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*
- OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.31 Cheile Ordâncușii

- OC.7. Menținerea stării de conservare a habitatului 6170 - Pajiști calcifile alpine și subalpine
- OC.13. Îmbunătățirea stării de conservare a habitatului 6520 – Pajiști montane
- OC.17. Menținerea stării de conservare a habitatului 7220* - Izvoare petrifiante cu formare de travertin (*Cratoneurion*)
- OC.20. Menținerea stării de conservare a habitatului 8210 - Versanți stâncoși calcaroși cu vegetație casmofitică
- OC.22. Menținerea stării de conservare a habitatului 8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis
- OC.23. Menținerea stării de conservare a habitatului 9110 - Paduri de fag de tip *Luzulo-Fagetum*
- OC.27. Menținerea stării de conservare a habitatului 9180* - Paduri de *Tilio-Acerion* pe versanți abrupti, grohotisuri și ravene
- OC.40. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Cypripedium calceolus*
- OC.43. Menținerea stării de conservare a speciei *Tozzia carpathica*
- OC.44. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Euplagia (Callimorpha quadripunctaria)*
- OC.45. Menținerea stării de conservare a speciei *Carabus variolosus*
- OC.49. Menținerea stării de conservare a speciei *Isophya stylis*
- OC.51. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Cottus gobio*
- OC.52. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Eudontomyzon danfordi*
- OC.53. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Barbus meridionalis* all others
- OC.54. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Bombina variegata*
- OC.57. Menținerea stării de conservare a speciei *Ursus arctos*
- OC.58. Menținerea stării de conservare a speciei *Canis lupus*
- OC.59. Menținerea stării de conservare a speciei *Lynx lynx*
- OC.60. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Lutra lutra*
- OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*
- OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*
- OC.63. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis bechsteini*
- OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*
- OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*
- OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*
- OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*
- OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*
- OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.80. Cheile Mândrușului

- OC.8. Menținerea stării de conservare a habitatului 6190 - Pajiști panonice de stâncării (*Stipo-Festucetalia pallentis*)
- OC.18. Menținerea stării de conservare a habitatului 8120 - Grohotisuri calcaroase și de șisturi calcaroase din etajul montan până în cel alpin (*Thlaspietea rotundifolia*)
- OC.20. Menținerea stării de conservare a habitatului 8210 - Versanți stâncoși calcaroși cu vegetație casmofitică
- OC.22. Menținerea stării de conservare a habitatului 8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis
- OC.23. Menținerea stării de conservare a habitatului 9110 - Paduri de fag de tip *Luzulo-Fagetum*
- OC.41. Menținerea stării de conservare a speciei *Iris aphylla* ssp. *hungarica*
- OC.51. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Cottus gobio*
- OC.52. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Eudontomyzon danfordi*

- OC.53. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Barbus meridionalis all others*
- OC.54. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Bombina variegata*
- OC.58. Menținerea stării de conservare a speciei *Canis lupus*
- OC.59. Menținerea stării de conservare a speciei *Lynx lynx*
- OC.60. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Lutra lutra*
- OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*
- OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*
- OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*
- OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*
- OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*
- OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.32. Cheile Albacului

- OC.7. Menținerea stării de conservare a habitatului 6170 - Pajiști calcifile alpine și subalpine
- OC.8. Menținerea stării de conservare a habitatului 6190 - Pajiști parumice de stâncării (*Stipo-Festucetalia pallentis*)
- OC.12. Îmbunătățirea stării de conservare a habitatului 6430 - Comunități de lizieră cu ierburi înalte hidrofile de la nivelul câmpiilor până la nivel montan și alpin
- OC.13. Îmbunătățirea stării de conservare a habitatului 6520 - Pajiști montane
- OC.18. Menținerea stării de conservare a habitatului 8120 - Grohotișuri calcaroase și de șisturi calcaroase din etajul montan până în cel alpin (*Thlaspietea rotundifolii*)
- OC.20. Menținerea stării de conservare a habitatului 8210 - Versanți stâncoși calcaroși cu vegetație casmofitică
- OC.22. Menținerea stării de conservare a habitatului 8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis
- OC.23. Menținerea stării de conservare a habitatului 9110 - Paduri de fag de tip *Luzulo-Fagetum*
- OC.41. Menținerea stării de conservare a speciei *Iris aphylla ssp. hungarica*
- OC.42. Menținerea stării de conservare a speciei *Syringa josikaea*
- OC.44. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Euplagia (Callimorpha quadripunctaria)*
- OC.51. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Cottus gobio*
- OC.52. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Eudontomyzon danfordi*
- OC.53. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Barbus meridionalis all others*
- OC.54. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Bombina variegata*
- OC.58. Menținerea stării de conservare a speciei *Canis lupus*
- OC.59. Menținerea stării de conservare a speciei *Lynx lynx*
- OC.60. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Lutra lutra*
- OC.63. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis bechsteinii*
- OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*
- OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*
- OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*
- OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.61 Coiba Mica

- OC.22. Menținerea stării de conservare a habitatului 8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis
- OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*
- OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*

- OC.63. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis bechsteinii*
- OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*
- OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*
- OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*
- OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*
- OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*
- OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.62 Coiba Mare

- OC.20. Menținerea stării de conservare a habitatului 8210 - Versanți stâncoși calcaroși cu vegetație casmofitică
- OC.22. Menținerea stării de conservare a habitatului 8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis
- OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*
- OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*
- OC.63. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis bechsteinii*
- OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*
- OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*
- OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*
- OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*
- OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*
- OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.74 Peștera de sub Zgurăști

- OC.22. Menținerea stării de conservare a habitatului 8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis
- OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*
- OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*
- OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*
- OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*
- OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.75 Peștera Poarta lui Ionele

- OC.22. Menținerea stării de conservare a habitatului 8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis
- OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*
- OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*
- OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*
- OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*
- OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*
- OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*
- OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*
- OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.147 Molhașurile din Valea Izbuclor

- OC.14. Menținerea stării de conservare a habitatului 7110* - Tinoave bombate active
 OC.15. Îmbunătățirea stării de conservare a habitatului 7140 - Mlaștini turboase de tranziție și turbării oscilante
 OC.16. Menținerea stării de conservare a habitatului 7150 - Depresiuni turboase cu vegetație de *Rhynchosporion*
 OC.28. Îmbunătățirea stării de conservare a habitatului 91D0* - Turbarii cu vegetație forestieră
 OC.31. Îmbunătățirea stării de conservare a habitatului 9410 - Păduri acidofile cu *Picea abies* din etajul montan până în cel alpin
 OC.54. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Bombina variegata*
 OC.57. Menținerea stării de conservare a speciei *Ursus arctos*
 OC.58. Menținerea stării de conservare a speciei *Canis lupus*
 OC.59. Menținerea stării de conservare a speciei *Lynx lynx*
 OC.60. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Lutra lutra*
 OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*
 OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*
 OC.63. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis bechsteinii*
 OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*
 OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*
 OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*
 OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*
 OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposiderus*

2.172 Peștera lui Micula

- OC.22. Menținerea stării de conservare a habitatului 8310 - Peșteri în care accesul publicului este interzis
 OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*
 OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*
 OC.63. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis bechsteinii*
 OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*
 OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*
 OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*
 OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*
 OC.68. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus euryale*
 OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*
 OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.180 Piatra Grăitoare, coasta de S-E a Brăncesf

- OC.32. Menținerea stării de conservare a habitatului 4060 – Tufărișuri alpine și boreale
 OC.34. Menținerea stării de conservare a habitatului 4080 – Tufărișuri cu specii sub-arectice de *Salix* ssp.
 OC.35. Îmbunătățirea stării de conservare a habitatului 6520 – Pajiști montane
 OC.15. Îmbunătățirea stării de conservare a habitatului 7140 - Mlaștini turboase de tranziție și turbării oscilante
 OC.28. Îmbunătățirea stării de conservare a habitatului 91D0* - Turbarii cu vegetație forestieră

- OC.31. Îmbunătățirea stării de conservare a habitatului 9410 - Păduri acidofile cu *Picea abies* din etajul montan până în cel alpin
- OC.39. Menținerea stării de conservare a speciei *Campanula serrata*
- OC.54. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei *Bombina variegata*
- OC.57. Menținerea stării de conservare a speciei *Ursus arctos*
- OC.58. Menținerea stării de conservare a speciei *Canis lupus*
- OC.59. Menținerea stării de conservare a speciei *Lynx lynx*
- OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*
- OC.63. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis bechsteinii*
- OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*
- OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*
- OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*
- OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*
- OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*
- OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.176 Vârful Cârligați

- OC.32. Menținerea stării de conservare a habitatului 4060 – Tufărișuri alpine și boreale
- OC.6. Îmbunătățirea stării de conservare a habitatului 6150 - Pajiști boreale și alpine pe substrat silicios
- OC.35. Îmbunătățirea stării de conservare a habitatului 6520 Pajiști montane
- OC.21. Menținerea stării de conservare a habitatului 8220 - Versanți stâncoși silicatici cu vegetație chasmofitică
- OC.39. Menținerea stării de conservare a speciei *Campanula serrata*
- OC.57. Menținerea stării de conservare a speciei *Ursus arctos*
- OC.58. Menținerea stării de conservare a speciei *Canis lupus*
- OC.59. Menținerea stării de conservare a speciei *Lynx lynx*
- OC.61. Menținerea stării de conservare a speciei *Barbastella barbastellus*
- OC.62. Menținerea stării de conservare a speciei *Miniopterus schreibersii*
- OC.63. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis bechsteinii*
- OC.64. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis blythii*
- OC.65. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis dasycneme*
- OC.66. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis emarginatus*
- OC.67. Menținerea stării de conservare a speciei *Myotis myotis*
- OC.69. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus ferrumequinum*
- OC.70. Menținerea stării de conservare a speciei *Rhinolophus hipposideros*

2.2 Obiectivele și management pentru Parcul Natural Apuseni (PNA) și ariile naturale protejate pe care le integrează

2.2.1 Asigurarea resurselor necesare privind protecția și conservarea biodiversității, carstului și peisajului.

2.2.2 Asigurarea resurselor necesare privind desfășurarea și reglementarea activităților turistice.

2.2.3 Asigurarea resurselor necesare privind conștientizarea, conservarea tradițiilor și comunităților locale.

2.2.4 Asigurarea resurselor necesare administrării ariilor naturale protejate administrate în conformitate cu planul de management.

2.2.5 Clarificarea situației habitatelor a căror stare de conservare este necunoscută.

2.2.6 Clarificarea situației habitatelor neîncadrate.

2.2.7 Clarificarea situației speciilor a căror stare de conservare este necunoscută.

3. PRESIUNI ANTROPICE ȘI NATURALE EXERCITATE ASUPRA ARIILOR NATURALE PROTEJATE

În analiza presiunilor au fost evaluate influențele naturale și/sau antropice trecute sau prezente care afectează în mod cumulativ sau separat viabilitatea pe termen lung și/sau mediu a unei specii sau a unui habitat.

PARCUL NATURAL APUSENI, ROSCI 0002 APUSENI, ROSCI 0016 BUTEASA, ROSPA0081 MUNTII APUSENI-VLĂDEASA ȘI CELE 55 DE ARII NATURALE PROTEJATE DE INTERES NAȚIONAL

Principalele presiuni antropice care se exercită la nivelul habitatelor și speciilor din PNA și siturile Natura 2000 administrate, (codul și denumirea presiunii actuale este în conformitate cu nomenclatorul "Activități, presiuni actuale și amenințări viitoare" din Ghidul de elaborare a Planului de management al ariilor naturale protejate, din 06.04.2023), sunt următoarele

A. Agricultură

A04.02.02 Pășunatul ne-intensiv al oilor

A04.02.05 Pășunatul ne-intensiv în amestec de animale

Pășunatul cu animale domestice asupra biodiversității pot avea negative atât din punct de vedere al suprapășunatului, cât și al subpășunatului. Impactul suprapășunatului cu ovine, bovine, caprine este foarte evident, mai ales în anumite zone ale parcului în locurile din jurul stâncilor cum ar fi poiana Călineasa, poiana Mărșoala, zona Răchita, Bălileasă, Vărășoia, Piatra Arsă-Cuciulat, zona Lăzurani, curba Firiș, poiana Terpeș, zona Micău, Glăvoaia etc. Datorită faptului că locurile de tălchire a animalelor nu este schimbat periodic (3-4 zile) apar zone lipsite de vegetație și ulterior se manifestă fenomenul de acidifiere a solului și apariția plantelor acidofile (*Urtica dioica*, *Rumex sp.*, *Cirsium sp.*) care iau locul florei spontane pentru o anumită perioadă de timp, ceea ce duce la scăderea diversității floristice în aceste zone. Aceste două presiuni au intensitate medie și se mențin la același nivel ca și anul anterior (2022)

A04.03 Abandonarea sistemelor pastorale, lipsa pășunatului

Această presiune se manifestă cu o intensitate ridicată în zonele utilizate în mod tradițional ca pășuni și duc la reducerea diversității floristice în decursul procesului de succesiune ecologică, de transformare a pajiștilor în ecosisteme forestiere. Acest fenomen a fost remarcat, în cursul acestui an, ca și în anii anteriori, pe unele pajiști din PNA cum ar fi: poiana Onceasa, Hergheteu, poiana Vărtopul Mare, poiana Vărtopul Mic, poiana Fulgerata, poiana Florilor. În urma inventarierii și cartării habitatelor naturale realizate în cadrul Proiectului POIM „Elaborarea instrumentelor pentru managementul adaptativ al capitalului natural din ariile protejate Parcul Natural Apuseni, ROSCI0002 Apuseni, ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa și ROSCI0016 Buteasa” a rezultat o suprafață de 2927,4 ha având categoria de înălțime pajiște/fâneață, dar care datorită abandonului s-a instalat vegetația forestieră, fiind în tranziție spre habitate forestiere caracteristice etajului altitudinal.

În cursul anului 2023 s-a constatat o tendință în creștere a suprafețelor de teren abandonate pe care nu se mai desfășoară activități tradiționale de cosit și întreținere a pajiștilor montane în zonele Poiana Florilor și Poiana Aleu. Tot datorită faptului că pe suprafețele de pajiști din zona Poiana Horea, Dealu Botii, Bălcești nu se mai desfășoară activități de cosit și pășunat, apare fenomenul de

invazie a speciei *Calluna vulgaris* în aceste tipuri de pajiști, fenomen ce duce la reducerea biodiversității floristice. Se menține la același nivel ca și în anul 2022.

B. Silvicultura

B02.04 Îndepărtarea arborilor uscați sau în curs de uscare

Pentru presiunea mai sus menționată s-a constatat o reducere a intensității datorită colaborării personalului APNA cu reprezentanții ocoalelor silvice și participarea la activitățile de punere în valoare ocazie cu care a îndrumat personalul silvic cu privire la alegerea arborilor pentru biodiversitate (arbori uscați, arbori scorburoși, lemn mort), iar în urma verificărilor realizate s-a constatat că aceste condiții sunt respectate, existând și cazuri în care s-a constatat faptul că regului silvice privind exploatarea masei lemnoase nu sunt respectate în totalitate fapt pentru care au fost aplicate sancțiuni contravenționale. Presiune în ușoară descreștere față de anul 2022.

C. Minerit, extracția de materiale și de producție de energie

C01.01.01 Cariere de nisip și pietriș

Presiunea actuală are intensitate medie și acționează punctiform. Pe teritoriul ariilor naturale protejate administrate funcționează două cariere, la Băița-Plai jud. Bihor și la Mățișești jud. Alba. De asemenea, sunt prezente halde de steril în zonele Băița-Nucet, Valca Fagului, Valea Seacă, Valea Aleu, Valea Rea. Aceste zone sunt afectate într-un mod aproape iremediabil de intervenția antropică, fiind necesare măsuri de refacere/restaurare ecologică. Se menține la același nivel ca și în anul 2022.

D. Rețele de comunicații

D01.01 Poteci, trasee, trasee pentru ciclism

Presiunea a fost identificată în zone turistice și de agrement și este generată de accesul turiștilor în afara drumurilor publice și a traseelor turistice avizate și omologate: stațiunile turistice Boga, Vârtop și Fântânele, Platoul Carstic Padiș, culmea nordică Vârful Poienii până în Vlădeasa, Platoul Ghejar-Ocoale. În zona cascada Văul Miresei-Valea Stanciului-Pietrele Albe presiunea este în creștere datorită traseelor turistice realizate fără avizul APNA fiind omologate de către Ministerul Antreprenoriatului și Turismului. Se menține la același nivel ca și în anul 2022.

E. Urbanizare, dezvoltare rezidențială și comercială

E01 Zone urbanizate, habitare umană (locuințe umane)

E04 Infrastructuri, construcții în peisaj

Presiune de intensitate ridicată ce acționează atât asupra speciilor și habitatelor de pajiște cât și asupra peisajului este realizarea de construcții/investiții în afara zonei de dezvoltare durabilă a activităților umane, fără ca aceste activități să fie generate întotdeauna de nevoi locale, ci de persoane sau grupuri de persoane din afara comunităților locale. Prin procesul de planificare, monitorizare și control, APNA a realizat în permanență acțiuni pentru prevenirea degradării peisajului, biodiversității și fragmentarea habitatelor naturale prin mijloacele legale și logistice de care dispune, nivelul acestei categorii de presiuni rămâne ridicată, cu tendință crescătoare.

E03.01 Depozitarea deșeurilor menajere

Au fost identificate noi zone de abandonare a deșeurilor în locații de pe raza PNA și siturilor Natura 2000 administrate. Personalul APNA întreprinde acțiuni de conștientizare a populației locale, numeroase activități de igienizare, montare de coșuri pentru colectarea deșeurilor. Existența depozitării necontrolate a deșeurilor în afara locurilor special amenajate se datorează lipsei contractelor cu firmele de salubritate sau nerespectării prevederilor contractuale de către acestea, dezinteresului manifestat de către locuitori și turiști față de această problemă. Se menține la același nivel față de anul anterior.

F. Folosirea resurselor biologice, altele decât agricultura și silvicultura**F04 Luare/prelevare de plante terestre, în general**

Presiune de intensitate scăzută, identificată pe Valea Stanciului, fiind prelevate câteva exemplare de din populația de papucul doamnei - *Cypripedium calceolus*. S-a întocmit o plângere la Poliție pe raza de competență. Presiunea este nou identificată în anul 2023 cu tendință necunoscută.

F04.02 Colectarea (ciuperci, licheni, fructe de pădure etc.)

Presiunea cu intensitate medie afectează zonele: Negrea-Sighiștel, Culme Vârtop-limită județe AB/BH. Poiana Călineasa, Doda Piliș, Smida, Dealul Roșu, Pădurea Staun, Pârâul Monoșei, Piatra Fulgerată, Ic Ponor, Dealul Botii.

Ca măsuri de prevenire au fost realizate acțiuni de control la punctele de achiziție de ciuperci și fructe de pădure, împreună cu reprezentanți ai Jandarmeriei Montane, ocazie cu care s-a constatat faptul că există cazuri când de colectează ilegal. Ca și efect cumulativ al acestor presiuni este abandonarea deșeurilor rezultate în urma activităților mai sus menționate sau nu sunt evacuate periodic, parte din acestea fiind dispersate în jurul punctelor de achiziție.

Astfel, cu ocazia patrulelor s-a adus la cunoștința operatorilor economici obligațiile legale pe care le au din punct de vedere a protecției mediului, încheindu-se note de constatare în care au fost dispuse măsuri de evacuare și curățenie a acestor suprafețe. Se menține la același nivel față de anul anterior.

G. Intruziuni și dezechilibrum umane**G01 Sport în aer liber și activități de petrecere a timpului liber, activități recreative****G01.03.02 Conducerea în afara drumului a vehiculelor motorizate****G01.04 Drumetii montane, alpinism, speologie**

Activitățile intensive de recreere, necontrolate, mai ales în zonele sensibile ale ariilor naturale protejate se constituie ca presiuni asupra speciilor și habitatelor, peisajului și fenomenelor geomorfologice. Prin activitatea de avizare și controlul exercitat de APNA, aceste acțiuni sunt stopate sau menținute la un nivel redus.

Ca urmare a acțiunilor de patrulare și controalele tematice, în acest an, s-au luat măsuri pentru dezafectarea unor vetre de foc ilegale, sancționarea accesului cu vehicule motorizate în afara drumurilor publice și a campingului în perimetre neavizate, abandonării necontrolate a deșeurilor. O presiune ridicată asupra speciilor și habitatelor o reprezintă ATV-urile și motocicletele care circulă în afara drumurilor.

În urma acțiunilor de patrulare la Peștera Măgura au fost identificate săpături pe sub zidul care susține sistemul de închidere al peșterii. Aceste săpături au fost realizate cu scopul de a intra ilegal în peșteră, fără a fi identificată vreo persoană. Rangerii au introdus bolovani și pământ cu scopul de a obtura aceste săpături până la identificarea unei soluții astfel încât să nu se mai poată realiza săpături și acces necontrolat în peșteră.

Similar anilor precedenți, în anul 2023 s-a insistat pe acțiuni de prevenire și control a acestor tipuri de activități. Se menține la același nivel față de anul anterior.

H. Poluare

H01.08 Poluarea difuză a apelor de suprafață cauzată de apa de canalizare menajeră și de ape uzate

H02.07 Poluarea difuză a apelor subterane cauzată de non-canalizare

Zone carstice (ex. Platoul Carstic Ghețari, Ocoale, Padiș, Căput, etc.) sunt lipsite de un sistem de colectare, evacuare, epurare a apelor uzate, iar sistemele proprii care deservește construcțiile existente sunt ineficiente sau exploatate defectuos de către proprietari producându-se astfel o

poluare difuză a apei care se infiltrază în sistemele carstice și iese uneori la suprafață unde este utilizată ca apă potabilă. Lipsa unui sistem eficient de distribuție a apei potabile și de epurare a apelor menajere sunt probleme majore care, în unele zone, constituie factori limitativi pentru dezvoltarea acestora, și pot duce la degradări ireversibile ale ecosistemelor subterane. Calitatea apelor curgătoare este afectată de poluarea cu deșeurii menajere din gospodăriile localnicilor, dar și din activitățile turistice. Fenomenul are o amploare mai mare în zona de intravilan din platoul Padiș, Valca Cetăților și în localitățile situate în bazinul superior al Văii Arieșului, satul de vacanță Vârtoș fiind de intensitate medie. Se menține la același nivel față de anul anterior.

I. Specii invazive, alte probleme ale speciilor și genele

I.01 Specii invazive non-native (alogene)

Presiune de intensitate medie cu tendință crescătoare, localizată în proximitatea principalelor drumuri și cursuri de apă din partea de sud și vest a parcului prin prezența speciilor invazive: *Impatiens glandulifera*, *Fallopia japonica*. În cursul lunii iulie s-a identificat prezența speciei invazive, *Amorpha fruticosa* pe marginea drumului DN 75 Băița-Vârtoș cel mai probabil vectorul care a dus la instalarea acesteia fiind materialul antiderapant utilizat pe drumul mai sus menționat.

I.02 Specii native (indigene) problematice

Specii native (indigene) precum *Pteridium aquilinum* și *Calluna vulgaris* ocupă suprafețe mari în zona de vest și nord a PNA și a siturilor Natura2000, de intensitate ridicată și cu tendință crescătoare, fiind efectul cumulativ al abandonului/lipsa pășunatului sau cositului.

J. Modificări ale sistemului natural

J03.02 Reducerea conectivității de habitat, din cauze antropice

Presiunea actuală în zonele cu amenajări hidroenergetice și stăvilare cu acumulări de apă în următoarele zone: barajul de la Beliș, stăvilarul de la Valea Stanciului, stăvilarul de pe valea Boga, stăvilarul de pe valea Bulz, stăvilarul de pe Gârda Seacă, amenajarea hidroenergetică în construcție de pe Crișul Pietros.

Lucrările de regularizare a torenților, efectuate în albia râurilor, afectează în mod negativ speciile de pești prin fragmentarea habitatului. Sunt afectate preponderent acele specii de pești care nu pot efectua sărituri mari pentru a depăși pragurile transversale: zglăvoaca (*Cottus gobio*), zvărluga (*Cobitis taenia*), chișcarul (*Eudontomyzon danfordi*), etc. Toate lucrările realizate cu respectarea prevederilor legale în perioada asigurării administrării de către structura noastră și care au fost supuse procesului de avizare au avut ca și condiții principale asigurarea prevenirii fragmentării habitatelor. Se menține la același nivel față de anul anterior.

K. Procesele naturale biotice și abiotice

K03 Relații interspecifice

Presiunea de intensitate ridicată cu ușoară tendință de scădere față de anul precedent, manifestată prin atacurile speciilor din genul *Ips* asupra habitatelor forestiere ce au în componență specia *Picea abies* (molid) ce au afectat suprafețe suprafețe întinse din situri.

4. EVALUARE SUMARĂ CU STAREA DE CONSERVARE A ARIEI NATURALE PROTEJATE COMPARATIV CU ANUL PRECEDENT

PARCUL NATURAL APUSENI ȘI ROSCI 0002 APUSENI, ROSCI 0016 BUTEASA, ROSPA0081 MUNȚII APUSENI-VLĂDEASA ȘI CELE 55 DE ARII NATURALE PROTEJATE

A. Agricultură

A04.02.02 Pășunatul ne-intensiv al oilor

A04.02.05 Pășunatul ne-intensiv în amestec de animale

Impactul acestui tip de pășunat are efecte asupra habitatelor de pășiști cu o pondere foarte ridicată asupra habitatului 6520 – *Pajiști montane*. Aceste două presiuni au intensitate medie și se mențin la același nivel ca și anul anterior (2022).

A04.03 Abandonarea sistemelor pastorale, lipsa pășunatului

Impactul acestei presiuni are efecte asupra habitatelor de pășiști cu o pondere foarte ridicată asupra habitatului 6520 – *Pajiști montane*. Se menține la același nivel ca și în anul 2022.

B. Silvicultură

B02.04 Îndepărtarea arborilor uscați sau în curs de uscare

Impactul acestei presiuni are efecte asupra speciilor de nevertebrate, păsări și chiroptere. Presiune în ușoară descreștere față de anul 2022.

C. Minerit, extracția de materiale și de producție de energie

C01.01.01 Cariere de nisip și pietriș

Presiunea actuală are intensitate medie și acționează punctiform asupra habitatelor forestiere limitrofe. Se menține la același nivel ca și în anul 2022.

D. Rețele de comunicații

D01.01 Poteci, trasee, trasee pentru ciclism

Presiunea a fost identificată în zone turistice și de agrement și este generată de accesul turiștilor în afara drumurilor publice și au impact asupra tuturor habitatelor supraterrane. Se menține la același nivel ca și în anul 2022.

E. Urbanizare, dezvoltare rezidențială și comercială

E01 Zone urbanizate, habitare umană (locuințe umane)

E04 Infrastructură, construcții în peisaj

Impactul acestei presiuni are efecte asupra habitatelor de pășiști cu o pondere foarte ridicată asupra habitatului 6520 – *Pajiști montane*, nivelul acestor categorii de presiuni rămâne ridicată, cu tendință crescătoare.

E03.01 Depozitarea deșeurilor menajere

Presiunea a fost identificată în zone turistice și de agrement și este generată de accesul turiștilor în afara drumurilor publice și au impact asupra tuturor habitatelor supraterrane. Se menține la același nivel față de anul anterior.

F. Folosirea resurselor biologice, altele decât agricultura și silvicultura

F04 Luare/prelevare de plante terestre, în general

Presiune de intensitate scăzută, identificată pe Valea Stanciului, fiind prelevate câteva exemplare de din populația de papucul doamnei - *Cyripedium calceolus*. Presiunea este nou identificată în anul 2023 cu tendință necunoscută.

F04.02 Colectarea (ciuperci, licheni, fructe de pădure etc.)

Presiunea cu intensitate medie afectează în mod particular speciile dependente de aceste resurse trofice. Se menține la același nivel față de anul anterior.

G. Intruziuni și dezechilibre umane

G01 Sport în aer liber și activități de petrecere a timpului liber, activități recreative

G01.03.02 Conducerea în afara drumului a vehiculelor motorizate

G01.04 Drumetii montane, alpinism, speologie

Presiunea a fost identificată în zone turistice și de agrement și au impact asupra tuturor habitatelor. Se menține la același nivel față de anul anterior.

H. Poluare

H01.08 Poluarea difuză a apelor de suprafață cauzată de apa de canalizare menajeră și de ape uzate

H02.07 Poluarea difuză a apelor subterane cauzată de non-canalizare

Aceste presiuni au impact semnificativ în zonele carstice cu efecte negative asupra habitatelor de pajiști și a celor subterane. Se menține la același nivel față de anul anterior.

I. Specii invazive, alte probleme ale speciilor și genele

I. 01 Specii invazive non-native (alogene)

Presiune de intensitate medie cu tendință crescătoare, localizată în proximitatea principalelor drumuri și cursuri de apă din partea de sud și vest a parcului prin prezența speciilor invazive: *Impatiens glandulifera*, *Fallopia japonica* și *Amorpha fruticosa* ce conduc la schimbarea compoziției specifice a habitatelor naturale.

I.02 Specii native (indigene) problematice

Specii native (indigene) precum *Pteridium aquilinum* și *Calluna vulgaris* ocupă suprafețe mari de pajiști din zona de vest și nord a PNA și a siturilor Natura2000, de intensitate ridicată și cu tendință crescătoare, fiind efectul cumulativ al abandonului/lipsa pășunatului sau cositului.

J. Modificări ale sistemului natural

J03.02 Reducerea conectivității de habitat, din cauze antropice

Sunt afectate în mod direct acele specii de pești care nu pot efectua sărituri mari pentru a depăși pragurile transversale: zglăvoaca (*Cottus gobio*), zărluga (*Cobitis taenia*), chișcarul (*Eudontomyzon danfordi*), etc. Se menține la același nivel față de anul anterior.

K. Procesele naturale biotice și abiotice

K03 Relații interspecifice

Presiunea de intensitate ridicată cu ușoară tendință de descreștere față de unul precedent, manifestată prin atacurile speciilor din genul *Ips* asupra habitatelor forestiere ce au în componență specia *Picea abies* (molid) ce au afectat suprafețe suprafețe întinse din situri.

În conformitate cu Obiectivele de Conservare Specifice emise prin Nota înregistrată cu nr. 28.537/BT/12.10.2021 de către Agenția Națională pentru Aree Naturale Protejate pentru ROSCI0002 Apuseni, în anul 2022 starea de conservare globală a celor 39 tipuri de habitate din Formularul Standard al ROSCI0002 Apuseni, era următoarea:

- 16 habitate cu stare de conservare favorabilă
- 19 habitate cu stare de conservare bună
- 3 habitate cu stare de conservare necunoscută
- 1 habitat cu stare de conservare nefavorabilă

Starea de conservare globală a celor 39 de specii din Formularul Standard al ROSCI0002 Apuseni, era următoarea:

- 2 specii cu stare de conservare favorabilă
- 24 specii cu stare de conservare bună
- 10 specii cu stare de conservare necunoscută
- 3 specii cu stare de conservare nefavorabilă

Pentru ROSCI0016 Butcasa, starea de conservare globală a celor 6 tipuri de habitate din Formularul Standard, era următoarea:

- 6 habitate cu stare de conservare bună

Starea de conservare globală a celor 4 de specii din Formularul Standard al ROSCI0016 Butcasa era bună.

Starea de conservare globală a celor 20 de specii de interes comunitar în conformitate cu Obiectivele de Conservare Specifice emise prin Nota înregistrată cu nr. 28.537/BT/12.10.2021 de către Agenția Națională pentru Arie Naturale Protejate, în anul 2022 pentru ROSPA0081 Munții Apuseni-Vlădeasa era următoarea:

- 18 specii cu stare de conservare favorabilă
- 2 specii cu stare de conservare necunoscută

În urma studiilor privind inventarierea, cartarea și evaluarea stării de conservare habitadelor naturale realizate în cadrul Proiectului POIM „Elaborarea instrumentelor pentru managementul adaptativ al capitalului natural din ariile protejate Parcul Natural Apuseni, ROSCI0002 Apuseni, ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa și ROSCI0016 Butcasa”, din cele 39 de habitate naturale din Formularul Standard al ROSCI0002 Apuseni au fost identificate fizic în teren doar 32 habitate naturale. Pentru ROSCI0016 Butcasa din cele 6 habitate naturale din Formularul Standard au fost identificate fizic în teren doar 5 habitate naturale.

Starea de conservare globală a celor 32 tipuri de habitate identificate în arcul PNA și al ROSCI0002 Apuseni, este următoarea:

- 20 habitate cu stare de conservare globală F (favorabilă)
- 10 habitate cu stare de conservare globală U1 (nefavorabil-inadecvat)
- 2 habitate cu stare de conservare globală U2 (nefavorabil-rău)

Ca urmare a furtunii din septembrie 2017, suprafețe relativ importante ocupate, în special, de habitatul 9410 *Păduri acidofile cu Picea abies din regiunea montană (Vaccinio-Piceetea)* au fost afectate de doborâturi de vânt și ulterior de atacul gândacilor de scoarță din genul *Ips*, starea de conservare globală a acestui tip de habitat este U2 (nefavorabil-rău). În zonele de conservare specială/zona de protecție integrală, în care predomină habitatul 9410 *Păduri acidofile cu Picea abies din regiunea montană (Vaccinio-Piceetea)* a scăzut impactul antropic negativ, dar a crescut cazul infestărilor cu gândaci de scoarță, preponderent a genului *Ips*, ca urmare a întârzierii punerii în aplicare a măsurilor urgente de prevenire ale atacurilor cu și de extragere a materialului lemnos în timp util. În zonele din afara zonei de conservare specială, unde s-a continuat activitatea de exploatare a masei lemnoase, preponderent a arborilor cu vârste înaintate, s-a observat o scădere a diversității biologice, fiind afectate, prin diminuarea locurilor de cuibărit, mai ales speciile de păsări răpitoare de zi și noapte, ca și cele de ciocănitori. De aceea se continuă monitorizarea acestor aspecte, cât și a dinamicii evoluției populațiilor de păsări și micromamifere.

Al doilea habitat cu stare de conservare globală U2 (nefavorabil-rău) este 7140 *Mluștini turboase de tranziție și turhării mișcătoare*, datorită presiunilor datorate pășunatului și amplasării stânelor în proximitatea acestui habitat.

Habitatele de pajști și fânce își mențin cu stare de conservare globală U1 (nefavorabil-inadecvat), dar aceste habitate se confruntă cu o creștere a suprafețelor de teren abandonate pe care nu se mai desfășoară activități tradiționale de cosit și/sau pășunat, precum și cu presiunea construcțiilor neavizate de APNA în zona de management durabil. Se evidențiază necesitatea coroborării mai eficiente a legislației mediului cu cea din domeniul agricol, pentru evitarea, pe viitor, a degradării acestor tipuri de habitate, inclusiv prin lucrări realizate în temei legal din punctul de vedere al actelor normative privind agricultura.

Pentru ROSCI0016 Buteasa, starea de conservare globală a celor 5 tipuri de habitate din în arealul ROSCI0016 Buteasa, este F (favorabilă) 4 habitate și U1 (nefavorabil-inadecvat) pentru un habitat.

Tot în urma studiilor privind inventarierea, cartarea și evaluarea stării de conservare habitatelor naturale realizate în cadrul Proiectului POIM „Elaborarea instrumentelor pentru managementul adaptativ al capitalului natural din anile protejate Parcul Natural Apuseni, ROSCI0002 Apuseni, ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa și ROSCI0016 Buteasa”, din cele 39 de specii de interes comunitar din Formularul Standard al ROSCI0002 Apuseni au fost identificate fizic în teren doar 34 de specii de interes comunitar.

Starea de conservare globală a celor 34 de specii identificate în arealul PNA și al ROSCI0002 Apuseni, este următoarea:

- 21 specii cu stare de conservare globală F (favorabilă)
- 12 specii cu stare de conservare globală U1 (nefavorabil-inadecvat)
- 1 specie cu stare de conservare globală U2 (nefavorabil-rău)

Specia *Triturus cristatus* a fost încadrată la starea de conservare globală U2 (nefavorabil-rău) deoarece a fost identificat un număr puțin de exemplare la limita vestică a PNA, fiind o specie care preferă o altitudinile joase spre deosebire de celelalte specii de amfibieni din PNA.

Pentru ROSCI0016 Buteasa, starea de conservare globală a speciei *Bombina variegata*, singura specie de interes conservativ identificată din arealul ROSCI0016 Buteasa, este U1 (nefavorabil-inadecvat) datorită altitudinii ridicate pentru specie. Specia *Carabus hampel* a fost încadrată la starea de conservare globală XX (necunoscut) nefiind identificată în sit, dar existând însă habitat potențial pentru specie.

Starea de conservare globală a celor 25 de specii de interes comunitar identificate în arealul PNA și al ROSPA0081 Munții Apuseni-Vlădeasa, este următoarea:

- 21 specii cu stare de conservare globală F (favorabilă)
- 1 specie cu stare de conservare globală U1 (nefavorabil-inadecvat)
- 3 specii cu stare de conservare globală XX (necunoscut)

Specia *Aquila chrysaetos* a fost încadrată la starea de conservare globală U1 (nefavorabil-inadecvat) deoarece a fost identificată o singură pereche cuibăritoare cu un singur pui la cuib în zona de vest a PNA/ROSPA0081 Munții Apuseni-Vlădeasa și un juvenil în partea nordică a ROSPA0081 Munții Apuseni-Vlădeasa. Speciile *Bubo bubo* și *Crex crex* au fost încadrate la starea de conservare globală XX (necunoscut) nefiind identificate în sit, dar existând însă habitat potențial pentru aceste specii. Pescărașul albastru (*Alcedo atthis*) a fost de asemenea încadrat la starea de conservare globală XX (necunoscut) fiind identificate puține exemplare pe cursul râului Arieș pe limita sudică a PNA/ROSPA0081 Munții Apuseni-Vlădeasa.

5. NR. DE AVIZE FAVORABILE/NEFAVORABILE ELIBERATE DE ADMINISTRATOR PENTRU PLANURI/PROIECTE/ACTIVITĂȚI SUPUSE PROCEDURILOR DE REGLEMENTARE DE MEDIU

În anul 2023 au fost emise 236 avize, din care în cadrul procedurilor de reglementare conduse de către autoritățile competente pentru protecția mediului, au fost emise 126 avize favorabile pentru

planuri/proiecte/activități și 47 avize favorabile au fost emise în baza hotărârii Consiliului Științific înființat pe lângă APNA. De asemenea, din totalul avizelor emise în anul 2023, 11 avize au fost nefavorabile, din care 10 emise în baza hotărârii Consiliului Științific înființat pe lângă APNA, iar 1 aviz nefavorabil fără consultarea membrilor Consiliului Științific. Diferența de 52 de avize favorabile au fost emise în conformitate cu prevederile *Ordinului nr. 1822/2020 pentru aprobarea Metodologiei de atribuire în administrare a ariilor naturale protejate*, pentru activități desfășurate pe teritoriul ariilor naturale protejate care nu se supun procedurilor de reglementare cunoscute de către autoritățile competente pentru protecția mediului.

Relaționarea cu Consiliul Științific

Componenta Consiliului Științific al Parcului Natural Apuseni a fost aprobată de către Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor prin Ordinul nr. 1967 din 14.12.2015 și revizuită ulterior prin Ordinul nr. 1222 din 29.06.2016 și Ordinul 83 din 15.01.2021 privind aprobarea componenței Consiliului Științific înființat pe lângă Administrația Parcului Natural Apuseni.

În anul 2023 au fost organizată patru ședințe a Consiliului Științific, din care una în format fizic și celelalte trei în format electronic-teleconferință. Ședința organizată în format fizic s-a desfășurat în perioada 12-13 mai 2023 a avut ca scop analiza, dezbateră și avizarea propunerii de Plan de management al Parcului Natural Apuseni și al ariilor naturale protejate integrate, elaborat de către APNA.

Ședințele desfășurate în format electronic-teleconferință au avut loc în data de 26 ianuarie 2023, 20 februarie 2023, respectiv în 25 august 2023 unde au fost discutate solicitările de avizare cuprinse pe ordinea de zi, precum și problemele cu care se confruntă Administrația Parcului Natural Apuseni, în vederea identificării de soluții pentru remedierea acestora.

APNA a menținut permanent comunicarea cu membrii Consiliului Științific inclusiv prin președintele ales prin votul a două treimi din total membrilor Consiliului Științific și secretarul desemnat de către directorul structurii de administrare în conformitate cu prevederile Ordinului nr. 1075 din 06.07.2015 privind Regulamentul de organizare și funcționare al Consiliilor Științifice constituite pentru ariile naturale protejate care necesită structuri de administrare. Alături în cadrul ședințelor de lucru cât și prin transmiterea în format online a solicitărilor de avizare și a documentațiilor primite, APNA a consultat membrii Consiliului Științific care au analizat și întocmit puncte de vedere, fiecare pe domeniul său de expertiză, și ulterior și-au exprimat votul fundamentat din punct de vedere științific, cu respectarea prevederilor legale, pentru emiterii hotărârilor prevăzute de către regulamentul de organizare și funcționare.

Astfel, au fost analizate și supuse la vot de către membrii Consiliului Științific planul anual de lucru pentru anul 2023, raportul de activitate pentru anul 2022, puncte de vedere care au necesitat consultarea membrilor Consiliului Științific, precum și un număr de 57 de solicitări de avizare pentru realizarea de planuri/programe/activități pe teritoriul ariilor naturale protejate administrate de APNA. În urma centralizării voturilor, conform prevederilor legale în vigoare au fost întocmite în total 62 de hotărâri ale Consiliului Științific.

Relaționarea cu Consiliul Consultativ de Administrare

Componenta Consiliului Consultativ de Administrare al Parcului Natural Apuseni și a siturilor Natura 2000 ROSCI0002 Apuseni, ROSCI0016 Buteasa și ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa, situri aflate în administrarea RNP Romsilva – Administrația Parcului Natural Apuseni R.A. a fost aprobată de către Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor prin Ordinul nr. 82 din 15.01.2021.

În anul 2023 s-au desfășurat două ședințe de lucru a Consiliului Consultativ de Administrare al Parcului Natural Apuseni și a siturilor Natura 2000 ROSCI0002 Apuseni, ROSCI0016 Buteasa și

ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa.

Prima ședință s-a desfășurat în perioada 3-5 mai 2023, la care au participat 33 de membri, având ca scop consultarea factorilor interesați care au calitatea de membri ai CCA, în vederea definitivării propunerii de Plan de management al Parcului Natural Apuseni și al ariilor naturale protejate integrate, elaborat de către APNA.

A doua ședință a avut loc în data de 24 noiembrie 2023, la care au participat 30 de membri și unde s-au discutat aspecte privind managementul Parcului Natural Apuseni și al ariilor naturale protejate integrate, administrate de către RNP Romsilva – Administrația Parcului Natural Apuseni R.A., precum și stabilirea condițiilor pentru crearea Ecomuzeului Țării Moților, în baza analizei demersurilor realizate anterior.

6. CONTROALE ALE AUTORITĂȚILOR DE MEDIU (NR. DE CONTROALE, ORGANUL DE CONTROL, ASPECTE CONSTATATE, MĂSURI IMPUSE ȘI STADIU DE REALIZARE)

Nr. crt.	Instituția de control	Data	Obiectul controlului	Măsuri impuse	Stadiul de realizare a măsurilor impuse APNA
1	Inspectoratul pentru Situații de Urgență "Crișana"	26.05.2023	Apărarea împotriva incendiilor și protecția civilă	Nu sunt afișate instrucțiunile specifice de apărare împotriva incendiilor pentru toate locurile de muncă cu risc de incendiu.	Soluționat
				Nu sunt afișate planurile de evacuare din clădire în caz de incendiu pentru fiecare spațiu de cazare.	Soluționat

PI. MANAGEMENTUL BIODIVERSITĂȚII

1.1. Inventariere și cartare

Pentru anul 2023 în Planul Anual de Lucru nu au fost propuse activități de inventariere și cartare specii și habitate protejate, datorită faptului că aceste activități s-au realizat sau erau în curs de realizare în cadrul Proiectului POIM „Elaborarea instrumentelor pentru managementul adaptativ al capitalului natural din ariile protejate Parcul Natural Apuseni, ROSCI0002 Apuseni, ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa și ROSCI0016 Buteasa”. Totuși au fost realizate 4 acțiuni de inventariere la speciile de floră *Pedicularis limnogenae* și *Swertia perennis*.

Cele 3 acțiuni de inventariere la specia *Pedicularis limnogenae* au fost realizate în 3 poligoane de habitat 7140 *Mlaștini turboase de tranziție și turbării mișcătoare*, din zona Pudiș, Vărășoaia și zona Micău. Cu toate că starea globală de conservare a acestui habitat este U2 (nefavorabil-rău), specia mai sus menționată are populații bine conservate datorită faptului că perioada de înflorire și fructificație este timpurie și nu este afectată semnificativ de pășunat. S-a realizat cartarea distribuției acestei specii în cele 3 poligoane de habitat. Presiunea cu intensitatea cea mai mare asupra habitatului speciei este A04.02.02 *Pășunatul ne-intensiv al oilor*.

Pentru specia *Swertia perennis* a fost realizată o acțiune de inventariere în zona Cetăților Ponorului în habitate de stâncării din partea inferioară a dolinelor. Condițiile microclimatice ajută la menținerea acestei populații cu toate că puține exemplare erau în fenofază. S-a realizat cartarea distribuției acestei populații. Presiunile cu intensitate cea mai mare asupra habitatului speciei sunt: G01 Sport în aer liber și activități de petrecere a timpului liber, activități recreative și G01.04 *Drumeții montane, alpinism, speologie*.

În ceea ce privește zonele de cuibărit pentru specia *Aquila chrysaetos* a fost inventariat cuibul din zona Piatra Calului și o zonă de cuibărit din bazinul văii Ponomului. Pentru specia *Falco peregrinus* a fost inventariată zona de cuibărit din zona Ciurtuci-baraj Beliș. Aceste 3 locații au fost cartate și introduse în baza de date GIS.

S-a continuat și în anul 2023 inventarierea speciilor invazive de plante de pe suprafața PNA și a siturilor NATURA2000, fiind realizate 11 acțiuni. Speciile *Impatiens glandulifera* și *Fallopia japonica* ocupă suprafețe destul de mari din vecinătatea drumurilor și apelor curgătoare fiind o amenințare destul de mare pentru speciile autohtone aparținătoare habitatului 6430 - *Comunități de lizieră cu ierburi înalte higrofile de la câmpie și din etajul montan până în cel alpin din zona văilor Arieș, Albac, Cobleș, Gârda Seaca, Băița, Galbena, Ordâncușa*. Din compararea datelor din anii precedenți, rezultă ca specia *Impatiens glandulifera* este în expansiune, în timp ce *Fallopia japonica* se menține la aceleași suprafețe. În cursul lunii iulie s-a identificat prezența speciei invazive, *Amorpha fruticosa* pe marginea drumului DN 75 Băița-Vârtop cel mai probabil vectorul care a dus la instalarea acesteia fiind materialul antiderapant utilizat pe drumul mai sus menționat. S-a realizat cartarea distribuției celor 3 specii cu caracter invaziv.

1.2. Monitorizarea stării de conservare

La începutul anului 2023 a fost elaborat Planul de monitorizare a biodiversității în concordanță cu Planul Anual de Lucru (PAL), care a fost prezentat în detaliu personalului de teren din cadrul APNA. Acest plan a stat la baza activităților de monitorizare desfășurate în teren pe parcursul acestui an.

1.2.1 Monitorizare specii floră

Tozzia carpathica

La data selectării speciei pentru monitorizare starea de conservare globală era **bună** conform Obiectivelor de Conservare Specifice emise de către Agenția Națională pentru Arie Naturale Protejate.

Scopul monitorizării este de a evalua parametrii populaționali și ai habitatului speciei ce pot suferi modificări ca urmare a unor posibile presiuni și amenințări antropice/naturale iar obiectivul este menținerea stării de conservare. Au fost realizate 5 acțiuni de monitorizare la specia *Tozzia carpathica* pe valea Someșului Cald și pârâul Alunul Mare și valea Ordâncușii unde a fost monitorizate 3 populații de cea 25 de indivizi, 30 de indivizi și respectiv 15 indivizi. În urma completării matricilor de evaluare a stării de conservare a rezultat starea de conservare globală ca fiind **favorabilă**.

Syringa josikaea

La data selectării speciei pentru monitorizare starea de conservare globală era **favorabilă** conform Obiectivelor de Conservare Specifice emise de către Agenția Națională pentru Arie Naturale Protejate.

Scopul monitorizării este de a evalua parametrii populaționali și ai habitatului speciei ce pot suferi modificări ca urmare a unor posibile presiuni și amenințări antropice/naturale iar obiectivul este menținerea stării de conservare. Au fost realizate 4 acțiuni de monitorizare la specia *Syringa josikaea* pe valea Someșului Cald, aval baraj beliș și Valca Aricșului unde a fost monitorizate 2 populații de cea 300 de indivizi, și respectiv 20 indivizi. În urma completării matricilor de evaluare a stării de conservare a rezultat starea de conservare globală ca fiind **favorabilă**.

Pedicularis limnogenia

La data selectării speciei pentru monitorizare starea de conservare globală era **necunoscută**.

Scopul monitorizării este de a evalua parametrii populaționali și ai habitatului speciei ce pot suferi modificări ca urmare a unor posibile presiuni și amenințări antropice/naturale iar obiectivul este menținerea stării de conservare. Au fost realizate 2 acțiuni de monitorizare la specia *Pedicularis himnogenae*, Molhașurile din Valea Izbușelor și Șesul Padiș unde a fost monitorizate 2 populații de cca 30 de indivizi, și respectiv 20 indivizi. În urma completării matricilor de evaluare a stării de conservare a rezultat starea de conservare globală ca fiind **favorabilă**.

Rhynchospora alba

La data selectării speciei pentru monitorizare starea de conservare globală era **necunoscută**.

Scopul monitorizării este de a evalua parametrii populaționali și ai habitatului speciei ce pot suferi modificări ca urmare a unor posibile presiuni și amenințări antropice/naturale iar obiectivul este menținerea stării de conservare. A fost realizată o acțiune de monitorizare la specia *Rhynchospora alba*, la Molhașurile din Valea Izbușelor unde a fost monitorizată o populație de cca 300-500 de indivizi. În urma completării matricilor de evaluare a stării de conservare a rezultat starea de conservare globală ca fiind **favorabilă**.

Scheuchzeria palustris

La data selectării speciei pentru monitorizare starea de conservare globală era **necunoscută**.

Scopul monitorizării este de a evalua parametrii populaționali și ai habitatului speciei ce pot suferi modificări ca urmare a unor posibile presiuni și amenințări antropice/naturale iar obiectivul este stării de conservare. Au fost realizate 2 acțiuni de monitorizare la specia *Scheuchzeria palustris*, la Molhașurile din Valea Izbușelor unde a fost monitorizată o populație de cca 200 de indivizi. În urma completării matricilor de evaluare a stării de conservare a rezultat starea de conservare globală ca fiind **favorabilă**.

1.2.2 Monitorizare specii faună

Canis lupus

La data selectării speciei pentru monitorizare starea de conservare globală era **bună** conform Obiectivelor de Conservare Specifice emise de către Agenția Națională pentru Arie Naturale Protejate.

Scopul monitorizării este de a evalua parametrii populaționali și ai habitatului speciei ce pot suferi modificări ca urmare a unor posibile presiuni și amenințări antropice/naturale iar obiectivul este menținerea stării de conservare. Au fost realizate 12 acțiuni de monitorizare în habitatul speciei rezultând un număr de 30-35 de indivizi. În urma completării matricilor de evaluare a stării de conservare a rezultat starea de conservare globală ca fiind **favorabilă**.

Ursus arctos

La data selectării speciei pentru monitorizare starea de conservare globală era **necunoscută** conform Obiectivelor de Conservare Specifice emise de către Agenția Națională pentru Arie Naturale Protejate.

Scopul monitorizării este de a evalua parametrii populaționali și ai habitatului speciei ce pot suferi modificări ca urmare a unor posibile presiuni și amenințări antropice/naturale iar obiectivul este îmbunătățirea stării de conservare. Au fost realizate 13 acțiuni de monitorizare în habitatul speciei rezultând un număr de 30-40 de indivizi. În urma completării matricilor de evaluare a stării de conservare a rezultat starea de conservare globală ca fiind **favorabilă**.

Lynx lynx

La data selectării speciei pentru monitorizare starea de conservare globală era **bună** conform Obiectivelor de Conservare Specifice emise de către Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate.

Scopul monitorizării este de a evalua parametrii populaționali și ai habitatului speciei ce pot suferi modificări ca urmare a unor posibile presiuni și amenințări antropice/naturale iar obiectivul este menținerea stării de conservare. Au fost realizate 9 acțiuni de monitorizare în habitatul speciei rezultând un număr de 20-25 de indivizi. În urma completării matricilor de evaluare a stării de conservare a rezultat starea de conservare globală ca fiind **favorabilă**.

Rhinolophus hipposideros

La data selectării speciei pentru monitorizare starea de conservare globală era **bună** conform Obiectivelor de Conservare Specifice emise de către Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate.

Scopul monitorizării este de a evalua parametrii populaționali și ai habitatului speciei ce pot suferi modificări ca urmare a unor posibile presiuni și amenințări antropice/naturale iar obiectivul este menținerea stării de conservare. A fost realizată 1 acțiune de monitorizare în peștera Fănațe rezultând un număr de 200-250 de indivizi. În urma completării matricilor de evaluare a stării de conservare a rezultat starea de conservare globală ca fiind **favorabilă**.

Bombina variegata

La data selectării speciei pentru monitorizare starea de conservare globală era **bună** conform Obiectivelor de Conservare Specifice emise de către Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate.

Scopul monitorizării este de a evalua parametrii populaționali și ai habitatului speciei ce pot suferi modificări ca urmare a unor posibile presiuni și amenințări antropice/naturale iar obiectivul este menținerea stării de conservare. Au fost realizate 3 acțiuni de monitorizare în habitatul speciei. În urma completării matricilor de evaluare a stării de conservare a rezultat starea de conservare globală ca fiind **nefavorabilă-inadecvată** ce corespunde cu starea bună din vechea clasificare.

Tetrao urogallus

La data selectării speciei pentru monitorizare starea de conservare globală era **necunoscută**, specia de interes comunitar nefiind inclusă în formularul Standard al ROSCI0081 Munții Apuseni-Vlădeasa.

Scopul monitorizării este de a evalua parametrii populaționali și ai habitatului speciei ce pot suferi modificări ca urmare a unor posibile presiuni și amenințări antropice/naturale iar obiectivul este îmbunătățirea stării de conservare. Au fost realizate 4 acțiuni de monitorizare în habitatul speciei rezultând un număr de 30-40 de indivizi. În urma completării matricilor de evaluare a stării de conservare a rezultat starea de conservare globală ca fiind **favorabilă**.

Strix uralensis

La data selectării speciei pentru monitorizare starea de conservare globală era **favorabilă**, conform Obiectivelor de Conservare Specifice emise de către Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate.

Scopul monitorizării este de a evalua parametrii populaționali și ai habitatului speciei ce pot suferi modificări ca urmare a unor posibile presiuni și amenințări antropice/naturale iar obiectivul este îmbunătățirea stării de conservare. Au fost realizate 5 acțiuni de monitorizare în habitatul speciei rezultând un număr de 50-100 de indivizi. În urma completării matricilor de evaluare a stării de conservare a rezultat starea de conservare globală ca fiind **favorabilă**.

Picoïdes tridactylus

La data selectării speciei pentru monitorizare starea de conservare globală era **favorabilă**, conform Obiectivelor de Conservare Specifice emise de către Agenția Națională pentru Arie Naturale Protejate.

Scopul monitorizării este de a evalua parametrii populaționali și ai habitatului speciei ce pot suferi modificări ca urmare a unor posibile presiuni și amenințări antropice/naturale iar obiectivul este îmbunătățirea stării de conservare. Au fost realizate 3 acțiuni de monitorizare în habitatul speciei rezultând un număr de 100-200 de indivizi. În urma completării matricilor de evaluare a stării de conservare a rezultat starea de conservare globală ca fiind **favorabilă**.

Aquila chrysaetos

La data selectării speciei pentru monitorizare starea de conservare globală era **favorabilă**, conform Obiectivelor de Conservare Specifice emise de către Agenția Națională pentru Arie Naturale Protejate.

Scopul monitorizării este de a evalua parametrii populaționali și ai habitatului speciei ce pot suferi modificări ca urmare a unor posibile presiuni și amenințări antropice/naturale iar obiectivul este îmbunătățirea stării de conservare. Au fost realizate 4 acțiuni de monitorizare în habitatul speciei rezultând un număr de 1-2 perechi. În urma completării matricilor de evaluare a stării de conservare a rezultat starea de conservare globală ca fiind **nefavorabilă-înadecvată**.

În cazul acestei specii nu este vorba despre o degradare a stării de conservare, ci mai degrabă despre o evaluare mai aprofundată și mai precisă bazată pe date reale din teren și nu pe date estimative sau din Formularul Standard al sitului.

Callimorpha quadripunctaria

La data selectării speciei pentru monitorizare starea de conservare globală era **neunoscută** conform Obiectivelor de Conservare Specifice emise de către Agenția Națională pentru Arie Naturale Protejate.

Scopul monitorizării este de a evalua parametrii populaționali și ai habitatului speciei ce pot suferi modificări ca urmare a unor posibile presiuni și amenințări antropice/naturale iar obiectivul este îmbunătățirea stării de conservare. Au fost realizate 3 acțiuni de monitorizare. În urma completării matricilor de evaluare a stării de conservare a rezultat starea de conservare globală ca fiind **favorabilă**.

1.2.3 Monitorizare habitate**7110* Turbării active**

La data selectării habitatului pentru monitorizare starea de conservare globală era **bună** conform Obiectivelor de Conservare Specifice emise de către Agenția Națională pentru Arie Naturale Protejate.

Scopul monitorizării este de a evalua parametrii structurali ce pot suferi modificări ca urmare a unor posibile presiuni și amenințări antropice/naturale iar obiectivul este îmbunătățirea stării de conservare. Au fost realizate 3 acțiuni de monitorizare la Molhașurile de la Izbuca. În urma completării matricilor de evaluare a stării de conservare a rezultat starea de conservare globală ca fiind **favorabilă**.

7150 Comunități depresionare din *Rhynchosporion* pe substraturi turboase

La data selectării habitatului pentru monitorizare starea de conservare globală era **bună** conform Obiectivelor de Conservare Specifice emise de către Agenția Națională pentru Arie Naturale Protejate.

Scopul monitorizării este de a evalua parametrii structurali ce pot suferi modificări ca urmare

a unor posibile presiuni și amenințări antropice/naturale iar obiectivul este îmbunătățirea stării de conservare. Au fost realizate 2 acțiuni de monitorizare la Melhașurile de la Izbuce. În urma completării matricilor de evaluare a stării de conservare a rezultat starea de conservare globală ca fiind favorabilă.

9180* Păduri de Tilio-Acerion pe versanți, grohotișuri și ravene

La data selectării habitatului pentru monitorizare starea de conservare globală era bună conform Obiectivelor de Conservare Specifice emise de către Agenția Națională pentru Arie Naturale Protejate.

Scopul monitorizării este de a evalua parametrii structurali ce pot suferi modificări ca urmare a unor posibile presiuni și amenințări antropice/naturale iar obiectivul este îmbunătățirea stării de conservare. Au fost realizate 3 acțiuni de monitorizare în zona Boga și Valea Galbenei. În urma completării matricilor de evaluare a stării de conservare a rezultat starea de conservare globală ca fiind favorabilă.

91E0 *Păduri aluviale cu *Alnus glutinosa* și *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padiion, Alnion incanae, Salicion albae*)

La data selectării habitatului pentru monitorizare starea de conservare globală era favorabilă conform Obiectivelor de Conservare Specifice emise de către Agenția Națională pentru Arie Naturale Protejate.

Scopul monitorizării este de a evalua parametrii structurali ce pot suferi modificări ca urmare a unor posibile presiuni și amenințări antropice/naturale iar obiectivul este îmbunătățirea stării de conservare. Au fost realizate 3 acțiuni de monitorizare în zona Crișul Pietros, Valea Albacului și Valea Someșului Cald. În urma completării matricilor de evaluare a stării de conservare a rezultat starea de conservare globală ca fiind nefavorabilă.

În cazul acestei habitate nu este vorba despre o degradare a stării de conservare, ci mai degrabă despre o evaluare mai aprofundată și mai precisă bazată pe date reale din teren și nu pe date estimative sau din Formularul Standard al sitului.

1.2.4 Monitorizare specii invazive

Pe parcursul anului 2023 s-au continuat activitățile de monitorizarea speciilor de plante cu caracter invaziv și potrivit datelor obținute, speciile *Impatiens glandulifera* și *Fallopia japonica* ocupă suprafețe destul de mari din vecinătatea drumurilor și apelor curgătoare fiind o amenințare destul de mare pentru speciile autohtone aparținătoare habitatului 6430 - *Comunități de lizieră cu ierburii înalte higrofile de la câmpie* și din etajul montan până în cel alpin.

Din compararea datelor din anii precedenți, rezultă ca specia *Impatiens glandulifera* este în expansiune, în timp ce *Fallopia japonica* se menține la aceleași suprafețe.

1.3. Activitate de teren, control, implementare reglementări și măsuri specifice de protecție

Nr. Crt	Habitat (cod denumire științifică)	Măsura de protecție stabilită	Documentul prin care s-a stabilit măsura specifică (denumire document)	Localizarea suprafeței pe care se aplică măsura de protecție (UAT și delimitarea zonei conform toponimiei locale)	Responsabilitate a implementării (denumirea persoanei/juridice/numele persoanei fizice responsabile de implementarea măsurii)	Modalitatea de implementare (descriere succintă)
1	91E0* <i>Păduri atlantice cu Alnus Glabrosa și Fraxinus excelsior (Alno Padion, Alno incanoae, Salicium albae</i>	Realizarea de construcții/investiții și schimbarea categoriei de folosință a terenurilor habitatului, se vor realiza numai cu avizul APNA.	Propunere Plan de Management	Valea Albacului – UAT Albac, pe zonele de lămea ale cursurilor Someșul Cald – UAT Beliș	OS Beliș UAT Albac, UAT Beliș	Patrulări privind combaterea/prevenirea activităților ilegale care pot afecta acest habitat. Acțiuni de conștientizare în cadrul evenimentelor sau întâlnirilor punctuale cu factorii interesați. Condiții impuse prin Puncte de vedere / avize în cadrul procedurilor de reglementare. Condiții impuse prin Puncte de vedere / avize în cadrul procedurilor de reglementare.
2	91K0* <i>Păduri de Itilo – Acerion pe versanți abrupti, grohotisuri și ravene</i>	Intercizarea desigurății activităților ce contravin scopului de protecție și conservare a habitatului. Este interzisă aprinderea focului pe suprafața habitatului. Este interzis recoltarea de produse necleinoase de pe suprafața habitatului. Este interzis depozitarea deșeurilor pe suprafața habitatului.	Propunere Plan de Management Propunere Plan de Management Propunere Plan de Management	Valea Crisului Pietros, Valea Aleu, UAT Pietroasa UP II Aleu- ua 97A, 103NN, 106 UP III Galbena – ua 2, 4, 82, 91 Galbenei UP II Aleu- ua 97A, 103NN, 106 UP III Galbena ua 2, 4, 82, 91 Galbenei UP II Aleu- ua 97A, 103NN, 106 UP III Galbena – ua 2, 4, 82, 91	OS Sudrigiu/Pietroasa OS Sudrigiu OS Sudrigiu	Patrulări privind combaterea/prevenirea activităților ilegale care pot afecta acest habitat Patrulări privind combaterea/prevenirea activităților ilegale care pot afecta acest habitat Patrulări privind combaterea/prevenirea activităților ilegale care pot afecta acest habitat Patrulări privind combaterea/prevenirea activităților ilegale care pot afecta acest habitat
3	7110* <i>Tirone bombate active</i>	Intercizarea pășunatului în cadrul artei naturale	Propunere Plan de	Molhașurile din Valea Izbucoilor	UAT Budureasa Beneficiarii	Patrulări privind combaterea/prevenirea activităților ilegale care pot afecta acest

		protejate, în zonele cu prezență a habitatului	Management Avize pentru pășunat	Molbașurile din Valea Izbucozelor	avize pășunat	habitat
4	7150 <i>Comuniști depresiunare din Rhynchospirio n PC substraturi turbouse</i>	Interzicerea desfășurării activităților ce contravin scopului de protecție și conservare	Propunere Plan de Management Avize pentru pășunat	Molbașurile din Valea Izbucozelor	UAT Budureasa Beneficiari avize pășunat	Patulări privind combaterea/prevenirea activităților ilegale care pot afecta acest habitat
5	<i>Canis lupus</i> <i>Ursus arctos</i> <i>Lynx lynx</i>	Achiziții de informare/conștientizare pentru creșterea de animale și alte categorii de factori interesați privind luarea măsurilor minime de protecție a animalelor domestice față de atacurile provocate de această specie Utilizarea corespunzătoare a câinilor de pază și respectarea numărului acestora la stăne în conformitate cu prevederile legale.	Propunere Plan de Management Avize pentru pășunat, vânatoare	Molbașurile din Valea Izbucozelor	UAT Budureasa Beneficiari avize pășunat	Patulări privind combaterea/prevenirea activităților ilegale care pot afecta acest habitat
6	<i>Rhinolophus hipposideros</i>	Interzicerea vizitării unor adăposturi subterane naturale / antropice în anumite perioade ale anului	Propunere Plan de Management Avize pentru pășunat	Parcul Natural Apuseni ROSCI0002 Apuseni	Beneficiari avize vanatoare, pășunat	Achiziții de conștientizare în cadrul evenimentelor sau întâlnirilor punctuale cu factorii interesați. Verificarea respectării condiției impuse prin aviz. Patulări privind combaterea braconajului.
		Interzicerea vizitării unor adăposturi subterane naturale / antropice în anumite perioade ale anului	Propunere Plan de Management Avize pentru activități în activități în	Peștera Fânaț, Peștera Măgura, Peștera Coliboaia, Peștera Secătura Peștera Oacensa și Mima lui	Beneficiari avize activități în mediu subteran.	Verificarea respectării condiției impuse prin aviz. Patulări privind combaterea/prevenirea activităților ilegale în mediul subteran.

	în scopul protecției efectivelor de lilieci: iarna (iulianare, 15 octombrie - 15 aprilie) vara (perioada nașterii, 15 mai - 15 august)	mediul subteran	Tibi	Vizitatori	
7	<i>Bombina variegata</i>	Propunere Plan de Management. Avize pentru pășunat.	Parcul Natural Apuseni ROSCI0002 Apuseni	Beneficiari avize pășunat	Verificarea respectării condiției impuse prin aviz.
		Propunere Plan de Management. Avize pentru pășunat.	Parcul Natural Apuseni ROSCI0002 Apuseni	Beneficiari avize pășunat. Vizitatori	Patruhări privind combaterea/prevenirea activităților ilegale
8	<i>Tetrax urogallus</i>	Propunere Plan de Management. Avize pentru pășunat.	Parcul Natural Apuseni Munții Apuseni-Vâldeasa	Beneficiari avize pășunat.	Verificarea respectării condiției impuse prin aviz.
		Propunere Plan de Management. Avize pentru pășunat.	Măgura Vânăcă LJP II Aleu, ua 188 B	OS Sudrigiu OS Cozlu Rieșului	Delimitarea în teren a locului de rotit în vederea asigurării asigurării liniștii în perioadele sensibile și interzicerea desfășurării oricărui activități.
9	<i>Spix tridensis</i>	Propunere Plan de Management. Condiții specifice	UP II Aleu UP II Ponor	OS Sudrigiu OS Bălțiș	Verificarea respectării condiției impuse prin condiții specifice.

10	<i>Picoides tridactylus</i>	Mentineră arborilor importanți pentru biodiversitate și asigurarea condițiilor specifice de habitat	Propunere Plan de Management Condiții specifice	LIP II Ponor	OS Sudrișin OS Belyș	Verificarea respectării condiției impuse prin condiții specifice.
11	<i>Agrostis chrysoetos</i>	Identificarea altor locații de cuibărit	Propunere Plan de Management	Parcul Natural Apuseni ROSPA0081 Munții Apuseni-Vlădicasa	APNA	Zone de culturi în zona Piatra Calului, Valca Ponorului, Ciurțuci-Baraj Belyș
12	<i>Callimorpha quadripunctaria</i>	Interzicerea desfășurării activităților ce contravin scopului de protecție și conservare a speciei.	Propunere Plan de Management	Parcul Natural Apuseni ROSCI0002 Apuseni	Beneficiar avize pășunal. Vizitatori	Patruări privind combaterea/prevenirea activităților ilegale

Rezultatele activităților de supraveghere și control

1.3.1. Supravegherea respectării regimului deșeurilor, construcțiilor și a folosinței terenurilor

O problemă generală, identificată la nivelul întregii suprafețe a parcului și Siturilor Natura 2000 administrate o constituie deșeurile generate în urma activităților economice (construcții / investiții, turism, exploatare forestieră, pășunat) desfășurate pe suprafața ariilor naturale protejate administrate, precum și adoptarea din partea UAT-urilor a unui management neadecvat din punct de vedere a gestionării deșeurilor.

În cursul anului 2023 au fost inventariate și monitorizate 126 locații unde sunt depozitate deșuri, constatându-se faptul că acestea sunt în creștere față de anul 2022 (87 locații).

În zonele unde în cursul anului aflulul de turiști este în creștere, cum ar fi zona Padiș, Vărtop, Beliș spațiile amenajate pentru depozitarea deșeurilor generau mai mult poluarea zonei deoarece în aceste spații se depozitau cantități care depășeau capacitatea de depozitare, deșeurile fiind răspândite în împrejurimi. Totodată aceste locații erau puncte de atragere a animalelor sălbatice în special a speciei *Ursus Arctos*. Soluțiile adoptate de administratorii terenurilor au fost desființarea acestor puncte și încheierea de contracte cu firme specializate în gestionarea deșeurilor la nivelul fiecărui UAT.

Cu ocazia verificărilor realizate în teren privind respectarea condițiilor specifice emise de către APNA privind desfășurarea activității de exploatare forestieră, în ceea ce privește deșeurile rezultate în urma desfășurării activităților de exploatare forestieră, atât deșuri lemnoase abandonate în parchete sau în platformele primare, inclusiv în albiile pâraielor, cât și deșuri menajere generate și abandonate de muncitorii forestieri în jurul adăposturilor utilizate, în cursul anului 2023 s-a constatat faptul că lucrările de curățare a parchetelor sunt executate în proporție de 70%, platformele primare fiind curățate de resturi de exploatare la terminarea lucrărilor de exploatare forestieră, evitându-se depozitarea materialului lemnos pe albiile pâraielor, iar deșeurile menajere rezultate la adăposturile utilizate de muncitorii forestieri (construcții de tip nepermanent - vagoane forestiere) sunt evacuate periodic.

Cu toate acestea operatorii economici, muncitorii forestieri și personalul silvic, au fost informați constant de către agenții de teren despre obligația legală de a curăța parchetele și platformele primare de resturi de exploatare și de menținere a locurilor de adăpost în stare de curățenie, iar în condițiile specifice emise de APNA privind desfășurarea activității de exploatare forestieră s-a pus un accent deosebit pe gestionarea, respectiv evacuarea deșeurilor rezultate în urma desfășurării activităților de exploatare forestieră.

Pentru prevenirea depozitării ilegale de deșuri au fost organizate un număr de 90 patrule, inclusiv cu reprezentanți ai Jandarmeriei Române, cât și controale comune cu inspectori din cadrul Prefecturii Bihor.

Pe lângă aceste acțiuni de prevenire și combatere RNP ROMSILVA – Administrația Parcului Natural Apuseni în urma analizei datelor rezultate din monitorizarea locațiilor unde sunt depozitate deșuri în colaborare cu diferiți parteneri a organizat și a participat la un număr de 13 acțiuni de igienizare, în urma cărora au fost igienizate 18 locații fiind evacuată o cantitate de peste 94 mc deșuri (80% plastic, 20% deșuri).

Referitor la apele uzate în unele zone (ex. Platoul Carstic Ocoale, Padiș, Glăvoi, Contur Lac etc.) lipsește un sistem de colectare, evacuare, epurare a apelor uzate, iar sistemele proprii care deservește construcțiile existente sunt ineficiente sau exploatate defectuos de către proprietari producându-se astfel o poluare difuză a apei care nu se filtrează în sistemele carstice și iese uneori la suprafață unde e utilizată ca apă potabilă.

Lipsa unui sistem eficient de distribuție a apei potabile și de epurare a apelor menajere sunt probleme majore care în unele zone constituie factori limitativi pentru dezvoltarea acestora, și pot duce la degradări ireversibile ale ecosistemelor subterane. Calitatea apelor curgătoare este afectată de poluarea cu deșuri menajere din gospodăriile localnicilor, exemplu fiind malul tehnic drept al

râului Arieșul Mare de la izvor și până la confluența cu Valea Albacului, Valea Crăiasu dar și din activitățile turistice. Fenomenul are o amploare mai mare în zona de intravilan din platoul Padiș și Valea Cetăților, în zona Văii Sighiștelului și în localitățile situate în bazinul superior al Văii Arieșului, satul de vacanță Vârtoș.

Un caz particular a fost semnalat pe raza UAT Nucet, satul de vacanță Vârtoș unde s-a constatat faptul că stația de epurare este complet nefuncțională, apele uzate fiind deversate în râul Arieș și valea Fleșcuța. S-au înștiințat instituțiile abilitate, iar în urma verificărilor realizate în teren s-a dispus în sarcina UAT Nucet închiderea stației până la remedierea problemelor, în prezent stația fiind nefuncțională.

Ca și rezultat în baza OUG 195/2005 privind protecția mediului a fost întocmit un proces verbal, în care a fost aplicată o sancțiune în valoare de 10.000 lei pentru nerespectarea măsurilor impuse, igienizarea a 18 locații fiind evacuată o cantitate de peste 94 mc deșuri (80% plastic, 20% deșuri).

Una din principalele presiuni cu care se confruntă APNA de la începutul funcționării administrației este cea de extindere și dezvoltare a zonelor locuite, fără ca aceste activități să fie generate întotdeauna de nevoi locale mai curând de persoane sau grupuri de persoane din afara comunităților locale. Prin procesul de planificare, monitorizare și control APNA a încercat permanent să prevină degradarea peisajului și biodiversității, fragmentarea și degradarea habitatelor prin mijloacele legale și logistice de care dispune. Cu toate acestea nivelul acestei categorii de presiuni rămâne ridicat. În anul 2023 prevenirea acestor presiuni a fost realizată în primul rând prin procesul de avizare de planuri și proiecte, ceea ce implică și activități de verificare și control precum și de corelare a datelor cu prevederile legale.

Pe parcursul anului 2023 au fost verificate de către agenții de teren amplasamentele a 49 de construcții pentru care a fost solicitat avizul APNA. Construcțiile ale căror legalitate este incertă sunt situate atât în intravilanul localităților cât și în extravilanul acestora, inclusiv în zona de protecție integrală (zona Padiș, zona La Grajduri, Vărășoaia, zona Mulhașurilor de la Izbuca, Contur Lac, Gârda, Arieșeni, Mătisești, Horca, Casa de Piatră). Pe lângă construcția de clădiri, în zona de conservare specială au fost realizate și lucrări de alimentare cu energie electrică, lucrări de alimentare cu apă, fără aviz din partea APNA, fiind sesizate și în acest caz, instituțiile competente pentru soluționare în temei legal.

O problemă majoră cu care se confruntă APNA este aceea că, instituțiile abilitate (Consiliile Județene, Inspecția în Construcții, administratorii UAT-urilor), adoptă o politică de necolaborare privind rezolvarea acestor cazuri semnalate de personalul APNA.

Referitor la plângerea penală formulată către Parchetul de pe lângă Judecătoria Huedin, în cursul anului 2018, de către APNA privind construcțiile ilegale inventariate în cursul anului 2018 pe suprafața aferentă județului Cluj, până în prezent nu a fost dispusă nici o soluție în dosarul penal.

Cu privire la sesizările penale din cursul anilor 2019 - 2022 privind realizarea de construcții /investiții pe suprafața ariilor naturale protejate administrate au fost formulate 18 sesizări penale de către APNA către Parchetele de pe lângă Judecătoriile Beiuș, Câmpeni și Huedin, în șase dintre ele s-au dispus soluții de clasare ca urmare a intervenției prescripției, iar cu privire la celelalte cercetările penale sunt în curs de desfășurare, nefiind dispusă până la sfârșitul anului 2023 nici o soluție.

Totodată, în cursul anului 2023 s-a continuat procesul de identificare/inventariere a construcțiilor, investițiilor realizate pe suprafața ariilor naturale protejate administrate, identificându-se șase noi construcții, cinci pe raza UAT Beliș, județul Cluj, una pe raza UAT Budureasa județul Bihor, fiind sesizate Parchetele de lângă Judecătoria Huedin și Bihor.

1.3.2. Supravegherea și controlul exploatării resurselor naturale

1.3.2.1. Supravegherea și controlul managementului fondului forestier

Cu urmare a acțiunilor de patrulare întreprinse în anul 2023, pe suprafața Parcului Natural Apuseni, ROSCI0002 Apuseni, ROSCI0016 Butcasa și ROSPA0081 Muntii Apuseni-Vlădeasa au

fost identificate tăieri ilegale de arbori atât din fondul forestier cât și din pajiști împădurite, pentru care s-au întocmit rapoarte și au fost aplicate măsurile legale. Au fost de asemenea verificate prin interogarea SUMAL 2 transporturi de material lemnos în vederea verificării legalității.

În anul 2023, corpul de pază al APNA a participat la acțiuni comune cu Jandarmeria Română, pentru controlul circulației materialului lemnos, prevenirea și combaterea tăierilor ilegale de arbori, astfel:

- În vegetația din afara fondului forestier din zona Bubești au fost identificate un număr de 6 cioate care nu prezentau urme ale dispozitivului.
- În ua 31D și 31C din UP II Arieșeni au fost indentificate un număr de 11 cioate de esență molid care nu prezentau amprenta dispozitivului de marcarea, fiind înștiințat administraatorul fondului forestier în vederea luării măsurilor legale care se impun.
- În ua 37B din UP III Scărișoara au fost indentificate un număr de 17 cioate de esență molid din care 11 cioate care prezentau urme de vopsea fără a putea indentifica amprenta dispozitivului de marcarea și 6 cioate fără amprenta dispozitivului de marcarea fiind încă în cercetare la Postul de Politie Albac.
- În data de 7 martie 2023 în urma patrulci efectuate în zona Alcu, a fost surprins un transport de material lemnos fără acte de proveniență, drept urmare a fost confiscată cantitatea de 2,7 metri cubi specia fag și predat la ocolul silvic în vederea valorificării conform prevederilor legale.
- În data de 17 octombrie în urma patrulci efectuate în zona Galbena-DAF Tigani-DAF Fagu, au fost identificate 5 persoane care recoltau cetină din zona de protecție integrală a Parcului Natural Apuseni, fiind întocmit procesul verbal de constatare a contravențiilor silvice în care a fost aplicată sancțiunea de 2000 lei privind recoltarea de produse nelemnoase fiind confiscată cantitatea de 800 kg cetină care a fost dată în custodie ocolului silvic Sudrigiu.
- a acțiune comună cu polițiștii din cadrul Postului de Politie Mărgau privind cercetarea la fața locului în cazul unui dosar penal întocmit pentru taiere fara drept de arbori și furt de arbori în zona Ic Ponor.
- În ua 25D din UP I Mărișel au fost identificate un număr de șase cioate tăiate în delict. Cu ocazia deplasării în teren s-a constatat faptul ca cioatele taiate în delict au fost marcate cu ciocanul pentagonal cu ocazia unui control de fond, valoarea acestora fiind imputata personalului silvic.

Ca și rezultat în baza L171/2010 a fost întocmit un proces verbal, în care a fost aplicată sactiune în valoare de 2.000 lei. Un proces verbale de confiscare, confiscându-se 2,7 metri cubi lemn fic fag și 800 kg cetină, aceasta fiind predată în custodie ocoalelor silvice, conform prevederilor legale în vigoare.

Ca urmare a atacului dăunătorilor forestieri Ipsidac din cursul anilor 2020 - 2023 pe suprafața ariilor naturale protejate administrate (Parcul Natural Apuseni, ROSCI0002 Apuseni, ROSPA 0081 Munții Apuseni – Vlădeasa), în zona de conservare specială a Parcului Natural Apuseni, pentru îndepărtarea efectelor calamităților naturale și prevenirea atacului gândacilor de scoarță a fost avizat extragerea unui volum de 65 mc specia molid în zona cascada Vălul Miresei .

În suprafețele situate în afara zonei de conservare specială /zona de management durabil a Parcului Natural Apuseni pentru prevenirea/combaterrea atacului gândacilor de scoarță a fost avizat favorabil extragerea unui volum total de 23.552 mc produse accidentale (rășinoase), iar în aria specială de protecție avifaunistică a fost avizat favorabil extragerea unui volum de 12.667 mc produse accidentale.

La nivelul anului 2023 a fost monitorizată o suprafață de 4230 din care 2856 în zona de conservare specială ha constatându-se faptul că atacurile de Ips sp. Au înregistrat un regres comparativ cu anul 2022, gradația populației fiind defavorizată de condițiile meteo nefavorabile

(ploi abundente și temperaturi scăzute) în perioada de înmulțire. Măsurile aplicate de către administratorii fondului forestier pentru controlul și reducerea populațiilor acestora fiind amplasarea de curse feromonale, dar și extragerea arborilor infestați din fondul forestier, nereușindu-se ca în cursul anului 2023 până la declanșarea zborului I, respectiv a zborului II să fie evacuată toată masa lemnoasă afectată în suprafețe situate în afara zonei de conservare specială /zona de management durabil.

La nivelul zonei de conservare specială a Parcului Natural Apuseni, fondul forestier administrat de Ocolul Silvic Beliș este cel mai afectat de atacuri de Ipidac la nivelul UP II Ponor, UP I Târceaia – Buntești, UP I Padiș fiind estimat un volum de circa 172.838 mc pe o suprafață de 2277,09 ha din care 303,55 ha sunt afectate integral. Ocolul Silvic Gârda a estimat un volum de circa 50.000 metri cubi, iar Ocolul Silvic Valea Arieșului a estimat un volum de circa 500 metri cubi afectat de ipidac. Astfel în cursul anului 2023 ocoalele silvice au solicitat condițiile specifice la punere în valoare a arborilor afectați de Ipidac în vederea extragerii materialului lemnos din pădure ca și măsură de combatere a extinderii atacului de ipidac.

Ca urmare a verificărilor realizate în teren s-a constatat faptul că arbori atacați de Ipidac sunt localizați pe liziera suprafețelor afectate de doborâturi și rupturi de vânt din cursul anilor 2017 - 2020, cele mai afectate sunt lizierele însoțite, atacul Ipidacelor având o intensitate foarte puternică, arborii fiind puternic infestați cu Ipidac, grupați în ochiuri de 50 - 4000 arbori, însă materialul lemnos pentru care APNA a emis avize favorabile în vederea extragerii arborilor infestați cu ipidac nu a fost evacuat din pădure înainte de producerea zborului I (primăvara anului 2021) ceea ce a condus la extinderea atacului la cote alarmante atât în zona de conservare specială cât și în suprafețe situate în afara zonei de conservare specială /zona de management durabil.

Luând în considerare cele descrise mai sus precum APNA în baza hotărârii Consiliului Științific a emis avize nefavorabile pentru punerea în valoare și evacuare a masei lemnoase ca și măsură de prevenire a extinderii atacului de Ipidac datorită faptului că aceste măsuri s-au dovedit ineficiente atâta timp cât masa lemnoasă este evacuată după ce gândacii au zburat.

În prezent intensitatea atacului de ipidac este în scădere față de aceeași perioadă a anului 2022, condițiile climatice nefavorabile (ploi abundente, temperaturi scăzute) din ultimele 6 luni mai ales în timpul producerii zborului I și II au condus la o scădere drastică a intensității atacului, arboretele de molid relobândându-și capacitatea de a controla populațiile de ipidac pe cale naturală.

Menționăm faptul că în prezent RNP ROMSILVA – Administrația Parcului Natural Apuseni RA nu duce o politică de interzicerea a luării măsurilor privind combaterea atacului gândacilor de scoarță care afectează arboretele de molid prin emiterea avizelor nefavorabile pentru aceste activități, dar având în vedere statutul zonei de conservare specială/ protecție integrală considerăm că orice intervenție în aceste zone contravine scopului pentru care au fost declarate.

Cele de mai sus sunt susținute de faptul că în urma solicitării ocoalelor silvice privind emiterea condițiilor specifice la punere în valoare a arboretelor incluse în zona de conservare specială/zona de protecție integrală, afectate de factorii destabilizatori și a analizării situațiilor din teren instituția noastră a emis avize favorabile doar pentru situațiile în care luarea măsurilor privind combaterea/prevenirea atacului de ipidac sunt eficiente. Un astfel de exemplu îl constituie avizul favorabil 164/27.07.2023 și avizul favorabil 184 din 05.09.2023 emis ca urmare a solicitării OS Huedin.

Un alt exemplu îl constituie solicitarea Ocolului Silvic Huedin privind emiterea condițiilor specifice privind punerea în valoare a doboriturilor și rupturilor de vânt care au afectat arbori din specia molid ca urmare a fenomenelor meteorologice extreme (vânt puternic) din cursul lunii septembrie, pentru care APN Apuseni în baza hotărârii Consiliului Științific a emis avizul favorabil numărul 205/12.10.2023 cu condiția ca acești arbori să fie tratați ca și arbori cursă, extragerea acestora din pădure realizându-se după producerea zborului I a gândacilor de scoarță din primăvara anului 2024.

În cursul anului 2024 aceste suprafețe vor fi atent monitorizate de reprezentanții din cadrul

APNA privind modul de evoluție a dezvoltării populației de ipidac.

1.3.2.2 Supravegherea și controlul activităților de vânătoare, pescuit, combaterea braconajului

Pe parcursul anului 2023 corpul Pază a participat la supravegherea acțiunilor de vânătoare organizate pe suprafața fondurilor de vânătoare incluse în ariile naturale protejate administrate în vederea verificării respectării condițiilor impuse în avizele APNA emise pentru această activitate, astfel au fost verificate 9 acțiuni de vânătoare organizate pe fondul cinegetic CJ 50 Giurcuța.

Raportat la numărul fondurilor cinegetice incluse total sau parțial în ariile naturale protejate, precum și avizarea de către APNA a cotelor de recoltă și a acțiunilor de recoltare a speciilor de interes cinegetic, s-a constatat faptul că administratorii fondurilor cinegetice nu solicită avizarea cotelor de recoltă, iar autoritatea competentă aprobă aceste cote de recoltă fără a consulta sau a solicita un aviz sau punct de vedere al RNP ROMSILVA – Administrația Parcului Natural Apuseni RA.

Astfel, odată ce autoritatea competentă aprobă aceste cote de recoltă o parte dintre administratorii fondurilor cinegetice a căror suprafață se suprapune parțial cu ariile naturale protejate nu mai solicită avizarea acțiunilor de vânătoare în cadrul procedurilor de mediu sub pretextul că realizarea cotelor de recoltă se face pe suprafața fondului cinegetic situat în afara limitelor ariilor naturale protejate.

În cadrul programului de evaluare a speciilor de interes cinegetic, conform L 407/2006 actualizată, în cursul anului 2023 din totalul de 12 administratori a fondurilor cinegetice doar 9 au notificat APNA privind acțiunile de evaluare a speciilor de interes cinegetic agenți de teren împreună cu reprezentanți ai fondurilor cinegetice, Agenției de Protecția Mediului, Garda Forestieră au participat la 34 acțiuni de evaluarea efectivelor de interes cinegetic conform anexei 1 și 2 din L 407/2006 actualizată.

În vederea prevenirii / combaterii braconajului la speciile strict protejate cât și cele de interes cinegetic, în colaborare cu reprezentanți ai Inspectoratului de Jandarmi, aferent județelor peste care se suprapun ariile naturale protejate administrate au fost organizate 94 patrule în zonele din PNA și Siturile Natura 2000 administrate cunoscute ca fiind frecventate de braconieri. În acest sens, în județul Bihor au fost vizate și patrulate 9 zone, în județul Alba 13 zone, în județul Cluj 11 zone. Totodată au fost realizate patrule pe 5 râuri pentru prevenirea și combaterea pescuitului ilegal, iar pe tot parcursul lunii octombrie și noiembrie au fost efectuate patrule noaptea, pentru prevenirea braconajului la pești, în perioada de boiște la păstrăv. În prima jumătate a lunii octombrie, în perioada de boncânit a cerbilor, agenții de teren au realizat patrule în zonele expuse braconajului la cervide, parte din aceste patrule fiind realizate cu reprezentanți ai administratorilor fondurilor cinegetice.

Referitor la combaterea braconajului piscicol au fost efectuate 28 patrule ale agenților de teren în colaborare cu reprezentanți din cadrul OS Gârda și Inspectoratele Jandarmi Alba, Bihor și Cluj.

Față de anii precedenți acțiunile de braconaj s-au redus semnificativ, aici având un aport semnificativ implicarea administratorilor fondurilor cinegetice privind limitarea/stoparea braconajului precum și mijloacele moderne de supraveghere (camere foto, video cu transmitere on-line) utilizate în prezent pentru supravegherea fondurilor cinegetice. Cu toate acestea, netransmiterea de către administratorii fondurilor cinegetice a modului și perioadele în care se dorește să se efectueze partidele de vânătoare duce la premisa că în prezent se practică într-o oarecare măsură un "braconaj legal".

1.3.2.3. Supravegherea și controlul pășunatului

Cu ocazia verificării stânelor de către agenții de teren s-a realizat și inventarierea acestora, inclusiv numărul de animale constatându-se faptul că efectivul de animale cu care se pășuncază pe suprafața ariilor naturale protejate administrate este în creștere.

Astfel în cursul anului 2023 au fost monitorizate activitățile de pășunat la cele 46 stâne (cu un efectiv de animale de circa 5000 ovine și 1000 bovine) inventariate în cursul anului 2021. La APNA a fost solicitat avizul pentru pășunat de 5 crescători de animale pentru un număr de 600 ovine și 20 bovine.

În cursul anului 2023 agenții de teren au demarat un număr de 25 acțiuni de verificare a condițiilor impuse de către APNA prin avizele emise pentru activitatea de pășunat, respectiv punctele de vedere emise pentru activitatea de întreținere a pășunilor, ocazie cu care a fost adus la cunoștință deținătorilor de animale obligativitatea obținerii avizul APNA pentru pășunat.

Ca și rezultat a acestor verificări s-a constatat respectarea condițiilor. Totodată în zona curba Lazurani, curba Firii, Bălileasa, Piatra Arsă se impune ca în anii urmatori reducerea numarului de oi pe suprafata pentru a se evita suprapasunatul si impunerea ciobanilor sa mute mai frecvent locul de tarlire pentru ca in aceste locuri vegetatia este inexistentă, un astfel de exemplu ar fi zona numită "Curba Lazurani", județul Bihor și "Curba Firii" județul Cluj.

Referitor la pagubele produse de speciile de carnivore mari strict protejate asupra efectivelor de ovine/bovine care pășunează pe suprafața ariilor naturale protejate administrate, pe parcursul anului 2023 au fost două cazuri de atac la gospodarii pe raza UAT Gârda de Sus.

1.3.2.4. Supravegherea și controlul activităților de recoltare de fructe de pădure, plante medicinale, etc.

În baza avizelor emise de către APNA privind recoltarea/achiziționarea de fructe de pădure, ciuperci au fost efectuate controale la punctele de achiziție fructe de pădure și ciuperci, precum și la culegători. Au fost organizate o serie de patruli comune cu Poliția și cu Jandarmeria Română fiind realizate controale în vederea respectării condițiilor impuse prin avize, a respectării zonelor de unde se poate realiza recoltarea, depistării transporturilor ilegale de fructe de pădure/ciuperci.

Astfel, au fost organizate în colaborare cu Jandarmeria Română 15 acțiuni de verificare a modului de respectare a condițiilor impuse prin avizele APNA, constatându-se faptul că punctele de achiziție volante este o practică pentru persoanele juridice care desfășoară activități de recoltare / colectare produse nelemnoase specifice fondului forestier, iar cantitățile specificate în borderoul de achiziție nu corespund cu cele faptice. Cu toate acestea având în vedere faptul că în legislația specifică ariilor naturale protejate nu există sancțiuni pentru colectare ci doar pentru recoltare, măsurile care se pot lua conform prevederilor OUG 57/2007 sunt limitate, propunând astfel ca odată cu modificarea OUG 57/2007 să fie introdusă și sancțiunea pentru colectarea de fructe de pădure, ciuperci, plante medicinale în afara locurilor avizate de administratorii/custozii ariilor naturale protejate.

Având în vedere faptul că APNA nu dispune de mijloacele necesare cum ar fi cântare autorizate, recipiente de păstrare, mijloace de transport specializate a acestor produse nelemnoase, a distanțelor mari care trebuie parcurse până la centrele specializate de prelucrare a produselor nelemnoase unde se pot preda acestea și datorită faptului că aceste produse sunt perisabile, iar măsurile care trebuie luate pentru conservarea acestora sunt urgente, duce la realizarea unor controale a căror rezultate nu sunt cele preconizate.

Exploatarea resurselor naturale, reprezentate de fructe de pădure, ciuperci și plante medicinale, exercită o presiune care, în condițiile unei legislații permissive preponderent neadecvate reglementării acestor activități, ca și a dificultăților de punere a ei în aplicare, poate să ducă la diminuarea acestor resurse. În situația unor studii de evaluare a impactului activității asupra mediului realizate superficial de către firmele din domeniu, aceste activități de colectare,

achiziționate, comercializare a fructelor de pădure, ciupercilor, plantelor medicinale etc., ar putea conduce, pe viitor, la afectarea gradului de conservare al habitatelor din care acestea sunt colectate.

Ca și rezultat în cursul anului 2023 în baza Legii 171/2010 au fost aplicate sancțiuni privind recoltarea de produse neletnicioase în cuantum de 2000 lei specifice fondului forestier fără avizul RNP ROMSILVA - Administrația Parcului Natural Apuseni RA și a fost confiscată cantitatea de 800 kg cetină.

1.3.2.5. Supravegherea și controlul activităților de exploatare a resurselor minerale

Pe suprafața ariilor naturale protejate administrate există două perimetre de exploatare a resurselor minerale neregenerabile, unul în fondului forestier proprietatea comunei Horea, administrat de OS Horea-Apuseni, cariera Mătisești, cel de al doilea fiind în fondul forestier proprietatea statului român administrat de OS Sudrigiu, perimetru de exploatare de la Băița Plaj, pentru ambele perimetre existând scoateri temporare din fond forestier.

În cursul anului 2023 rangerii APNA au verificat periodic dacă pe suprafața carierei de la Mătisești sunt desfășurate activități de exploatare a resurselor minerale constatându-se faptul că în cursul anului 2023 nu au fost demarate, proprietarul carierei afirmând ca se afla în faza de reînnoire a actelor și avizelor de reglementare a activității de exploatare. În cazul perimetrului de exploatare de la Băița Plaj nu au fost constatate nereguli în activitate care pot aduce prejudicii speciilor și habitatelor.

Una din principalele presiuni cu care se confruntă APNA de la începutul funcționării administrației este cea de extindere și dezvoltare a zonelor locuite. Prima acțiune în acest proces de extindere este curățarea și nivelarea terenurilor aceste activități realizându-se pe suprafețe situate în afara intravilanțelor cu un impact puternic asupra speciilor și habitatelor. În cursul anului 2023 au fost constatate astfel de cazuri pentru care s-au luat măsurile conform prevederilor legale în vigoare, aplicându-se în baza OUG 57/2007 două sancțiuni cu o valoare totală de 5000 lei.

1.3.3. Supravegherea și controlul activităților de turism

Privind supravegherea și controlul activităților turistice pe parcursul anului 2023 împreună cu reprezentanți ai Inspectoratelor de Jandarmi aferente județelor peste care se suprapun ariile naturale protejate administrate în perioada iunie-septembrie au fost întreprinse un număr de 104 patrulare privind limitarea/stoparea activităților de camping în afara locurilor special amenajate, aprinderea focului, accesul cu mijloace motorizate, accesul în mediul subteran, depozitări necontrolate de deșuri.

Agenții de teren au efectuat verificări ale respectării condițiilor contractuale referitoare la administrarea peșterilor turistice amenajate din județul Alba de către Primăria Comunei Gârda de Sus și a Peșterii Urșilor de la Chișcău, județul Bihor, fiind vizate aspecte privind respectarea programului și a regulilor de vizitare, gestionarea deșeurilor și corectitudinea eliberării biletelor de vizitare.

În vederea asigurării conservării bunurilor patrimoniului geologic și speologic și a monitorizării activității turistice, în Peștera Urșilor de la Chișcău, peștera Ghețarul de la Scărișuara și peștera Ghețarul de la Vârtop APNA a montat un sistem de monitorizare a turiștilor de tip "people counting". Efectul pozitiv al acestor sisteme de monitorizare de tip „people counting”, amplasat la intrarea în peșteră s-a reflectat în numărul de turiști raportat lunar conform prevederilor contractului de administrare în parteneriat, rezultând o creștere semnificativă.

În cursul anului 2023 agenții de teren au efectuat patrulări privind verificarea condițiilor impuse prin avizele eliberate de către APNA pentru 31 evenimente/activități desfășurate pe suprafața ariilor naturale protejate administrate.

La nivelul ariilor naturale protejate în cursul anului 2023 s-a constatat o creștere accentuată a vizitatorilor către un turism de offroad. Un caz particular a fost semnalat de evenimentul

"Gumbalkan" care a constat în traversarea ariilor naturale protejate a circa 400 de mașini, participanți având diferite puncte care trebuiau atinse, puncte care se aflau în afara drumurilor publice. Al doilea caz este semnalat în zona Vărtop unde 11 operatori economici desfășoară activități de închiriere a ATV fără a informa beneficiarii privind regulile care trebuie respectate în ariile naturale protejate.

Ca urmare a verificărilor realizate la nivelul anului 2023 de corpul de pază, s-a constatat faptul că odată cu terminarea lucrărilor la principalele căi de transport, fluxul de turiști este în creștere. Astfel de exemplu ar fi zona Padiș - Glăvoi, unde datorită faptului că nu există locuri special amenajate pentru camping, un management al deșeurilor adaptat nevoilor actuale ale zonei, amplasarea corturilor, vetrelor de foc sunt aleatorii, ducând astfel la pericolul apariției de noi locații de depozitare de deșuri și altor presiuni care pun în pericol capitalul natural al ariilor naturale protejate administrate.

Ca și rezultat, în urma patrulelor efectuate au fost întocmite 40 procese verbale de constatare și sancționare a neregulilor constatate, fiind aplicate sancțiuni în cuantum de 45.000 lei.

1.3.4. Colaborarea cu alte instituții ale statului, servicii publice, organizații neguvernamentale

Au fost derulate un număr de 701 acțiuni de verificare / control din care, 100 cu Jandarmeria Română, 1 acțiune cu Prefectura Bihor, 1 acțiune cu Garda de Mediu Comisariatul Județean Cluj, 2 acțiuni cu Consiliul Județean Cluj.

1.4. Managementul datelor

Activitatea de creare, actualizare a bazei GIS s-a desfășurat în mod continuu pe tot parcursul anului 2023, respectiv prelucrarea și corectarea/integrarea în baza de date a APNA a datelor obținute din teren cu ajutorul echipamentelor din dotare într-un format compatibil cu sistemul GIS, respectiv coordonate și imagini aeriene cu ajutorul dronei din care s-au putut extrage curbe de nivel, categoria de folosință a terenului și modelul 3D al terenului pe zonele studiate.

Pe parcursul anului 2023 principalele date spațiale colectate în acest mod vizează observații asupra faunei/florei/habitatelor, menționate și la capitolul privind inventarierea și cartarea, respectiv informațiile rezultate din activitatea de supraveghere și pază, privind localizarea construcțiilor fără aviz identificate în teren, a depozitelor ilegale de deșuri și a neregulilor din domeniul silvic.

De asemenea se preciau datele geospațiale din cadrul documentațiilor depuse la APNA în vederea obținerii avizelor (planuri de situație, piese desenate din planuri de amenajarea teritoriului sau amenajamente ale fondului forestier, etc.). În cursul anului 2023 au fost integrate în baza de date noi date cu privire la situația a 236 de amplasamente care fac referință la solicitări de avizare a construcțiilor pentru diverse proiecte, construcții și reabilitări de rețele de infrastructură și activități, amplasamente și evenimente. În ceea ce privește utilizarea resurselor naturale, în anul 2023 au fost preluate date din cele 5 amenajamente silvice și 1 amenajament pastoral care au fost supuse procedurii de avizare.

Totodată specialistul în tehnologia informației a asigurat mentenanța dotărilor tehnice, respectiv remedieri defecțiuni, actualizarea și instalarea aplicațiilor necesare pentru buna funcționare a calculatoarelor desktop și laptop, imprimantelor multifuncționale și a rețelei interne.

1.5. Reintroducerea speciilor dispărute

Nu este cazul în anul 2023.

1.6. Reconstrucție ecologică

Nu este cazul în anul 2023 pentru PNA și siturile Natura2000 administrate.

1.7. Implementarea setului de măsuri minime de conservare, respectiv a planului de management

Programul de activitate pentru anul 2023 al personalului APNA s-a desfășurat în conformitate cu Planul de Anual de Lucru, care transpune prevederile propunerii de Plan de management. Prin activitățile curente, personalul APNA a pus în practică o parte parte din măsurile prevăzute în propunerea de Plan de Management după cum urmează:

1. Realizarea de construcții/investiții și schimbarea categoriei de folosință a terenurilor habitatului, se vor realiza numai cu avizul APNA - vizează habitatul - 91E0* Păduri aluviale cu *Alnus Glutinosa* și *Fraxinus excelsior* (*Alno Padion, Alno incanae, Salicion albae*).

Scopul măsurii vizează îmbunătățirea stării de conservare a habitatului. Localizarea aplicării măsurii: Valea Albacului – UAT Albac, pe zone de lunca ale cursurilor Someșul Cald. Responsabilitatea aplicării măsurii: UAT Beliș, OS Beliș, UAT Albac. Perioada de timp pentru aplicarea măsurii este perioada de valabilitate a Planului de management. Modalitatea de implementare a măsurii se realizează cu ocazia emiterii avizelor.

2. Interzicerea desfășurării activităților ce contravin scopului de protecție și conservare a habitatelor și speciilor - APNA - vizează habitatele și speciile:

- 91E0* Păduri aluviale cu *Alnus Glutinosa* și *Fraxinus excelsior* (*Alno Padion, Alno incanae, Salicion albae*).

Scopul măsurii vizează îmbunătățirea stării de conservare a habitatului. Localizarea aplicării măsurii: Valea Crisului Pietros, Valea Aieu, UAT Pietroasa. Responsabilitatea aplicării măsurii: UAT Beliș, OS Beliș, UAT Albac. Perioada de timp pentru aplicarea măsurii este perioada de valabilitate a Planului de management. Modalitatea de realizare a măsurii: patulări privind combaterea/prevenirea activităților ilegale care pot afecta acest habitat.

- 7110* Tinoave bombate active

Scopul măsurii vizează menținerea stării de conservare a habitatului. Localizarea aplicării măsurii: Molhașurile din Valea Izbuclor. Responsabilitatea aplicării măsurii: UAT UAT Budureasa. Perioada de timp pentru aplicarea măsurii este perioada de valabilitate a Planului de management. Modalitatea de realizare a măsurii: patulări privind combaterea/prevenirea activităților ilegale care pot afecta acest habitat.

- *Callimorpha quadripunctaria*

Scopul măsurii vizează menținerea stării de conservare a speciei. Localizarea aplicării măsurii: Parcul Natural Apuseni. ROSCI0002 Apuseni. Responsabilitatea aplicării măsurii: beneficiari avize pășunat, vizitatori. Perioada de timp pentru aplicarea măsurii este perioada de valabilitate a Planului de management. Modalitatea de realizare a măsurii: patulări privind combaterea/prevenirea activităților ilegale care pot afecta această specie.

- *Bombina variegata*

Scopul măsurii vizează îmbunătățirea stării de conservare a speciei. Localizarea aplicării măsurii: Parcul Natural Apuseni. ROSCI0002 Apuseni. Responsabilitatea aplicării măsurii: beneficiari avize pășunat, vizitatori. Perioada de timp pentru aplicarea măsurii este perioada de valabilitate a Planului de management. Modalitatea de realizare a măsurii: patulări privind combaterea/prevenirea activităților ilegale care pot afecta această specie.

3. Interzicerea pășunatului în cadrul ariei naturale protejate, în zonele cu prezență a habitatului – vizează habitatul: 7110* *Tinove bombate active*.

Scopul măsurii vizează menținerea stării de conservare a habitatului. Localizarea aplicării măsurii: Molhașurile din Valea Izbuclor. Responsabilitatea aplicării măsurii: UAT Budureasa, beneficiari avize pășunat. Perioada de timp pentru aplicarea măsurii este perioada de valabilitate a Planului de management. Modalitatea de realizare a măsurii: patulări privind combaterea/prevenirea activităților de pășunat ce afectează acest habitat.

4. Interzicerea accesului, cu excepția activităților de vizitare cu scop educativ și cercetare - vizează habitatul: 7150 *Comunități depresionare din Rhynchosporion pe substraturi turboase*.

Scopul măsurii vizează menținerea stării de conservare a habitatului. Localizarea aplicării măsurii: Molhașurile din Valea Izbuclor. Responsabilitatea aplicării măsurii: UAT Budureasa, beneficiari avize pășunat. Perioada de timp pentru aplicarea măsurii este perioada de valabilitate a Planului de management. Modalitatea de realizare a măsurii: patulări privind combaterea/prevenirea activităților de pășunat ce afectează acest habitat.

5. Acțiuni de informare/conștientizare pentru crescătorii de animale și alte categorii de factori interesați privind luarea măsurilor minime de protecție a animalelor domestice față de atacurile provocate de aceste specii - vizează speciile: *Canis lupus, Ursus arctos, Lynx lynx*.

Scopul măsurii vizează menținerea stării de conservare a speciilor. Localizarea aplicării măsurii: Parcul Natural Apuseni, ROSCI0002 Apuseni. Responsabilitatea aplicării măsurii: administratori fonduri cinegetice, beneficiari avize vanatoare, pășunat. Perioada de timp pentru aplicarea măsurii este perioada de valabilitate a Planului de management. Modalitatea de realizare a măsurii: verificarea respectării condiției impuse prin aviz, patulări privind combaterea braconajului.

6. Utilizarea corespunzătoare a câinilor de pază și respectarea numărului acestora la stâne în conformitate cu prevederile legale – vizează speciile: *Canis lupus, Ursus arctos, Lynx lynx, Tetrao urogallus*.

Scopul măsurii vizează menținerea stării de conservare a speciilor. Localizarea aplicării măsurii: Parcul Natural Apuseni, ROSCI0002 Apuseni. Responsabilitatea aplicării măsurii: administratori fonduri cinegetice, beneficiari avize vanatoare, pășunat. Perioada de timp pentru aplicarea măsurii este perioada de valabilitate a Planului de management. Modalitatea de realizare a măsurii: verificarea respectării condiției impuse prin aviz, patulări privind combaterea braconajului.

7. Interzicerea vizitării unor adăposturi subterane naturale / antropice în anumite perioade ale anului în scopul protecției efectivelor de lilieci: iarna (hibernare, 15 octombrie - 15 aprilie) vara (perioada naștere, 15 mai - 15 august) – vizează specia: *Rhinolophus hipposideros*.

Scopul măsurii vizează menținerea stării de conservare a speciilor. Localizarea aplicării măsurii: Peștera Fănașe, Peștera Măgura, Peștera Coliboaia, Peștera Secătura Peștera Onceasa și Mina lui Tibi. Responsabilitatea aplicării măsurii: beneficiari avize activități în mediul subteran, vizitatori. Perioada de timp pentru aplicarea măsurii este perioada de valabilitate a Planului de management. Modalitatea de realizare a măsurii: verificarea respectării condiției impuse prin aviz și patulări privind combaterea/prevenirea activităților ilegale în mediul subteran

8. Utilizarea suprafeței de habitat pentru pășunat urmărind menținerea încălzirii cu animale domestice care pășunează sub 1 UVM/ha și controlul respectării altor condiții legale pentru pășunat – vizează specia: *Bombina variegata*.

Scopul măsurii vizează îmbunătățirea stării de conservare a speciei. Localizarea aplicării măsurii: Parcul Natural Apuseni, ROSCI0002 Apuseni. Responsabilitatea aplicării măsurii: beneficiari avize pășunat. Perioada de timp pentru aplicarea măsurii este perioada de valabilitate a Planului de management. Modalitatea de realizare a măsurii: verificarea respectării condiției impuse prin aviz.

9. Menținerea arborilor importanți pentru biodiversitate și asigurarea condițiilor specifice de habitat – vizează speciile: *Strix uralensis*, *Picoides tridactylus*.

Scopul măsurii vizează menținerea stării de conservare a speciei. Localizarea aplicării măsurii: Parcul Natural Apuseni, ROSCI0081 Munții Apuseni-Vlădeasa. Responsabilitatea aplicării măsurii: OS Sudrigiu, OS Beliș. Perioada de timp pentru aplicarea măsurii este perioada de valabilitate a Planului de management. Modalitatea de realizare a măsurii: verificarea respectării condițiilor specifice.

10. Identificarea altor locații de cuibărit – vizează specia: *Aquila chrysaetos*.

Scopul măsurii vizează îmbunătățirea stării de conservare a speciei. Localizarea aplicării măsurii: Parcul Natural Apuseni, ROSCI0081 Munții Apuseni-Vlădeasa. Responsabilitatea aplicării măsurii: APNA. Perioada de timp pentru aplicarea măsurii este o dată la 3 ani. Modalitatea de realizare a măsurii: zone de cuibărit în zona Pietra Calului, Valea Ponorului și Ciurtuci-Baraj Beliș.

1.8. Baza de date geospațială care cuprinde în mod obligatoriu, distinct, informații aferente managementului biodiversității și istoricul vectorial al localizării și limitelor arealelor pentru care s-a solicitat și s-au eliberat documente în afara sau în cadrul procedurii de reglementare, la data de început și la data realizării raportului de evaluare. Baza de date geospațială poate cuprinde și alte informații relevante aferente procesului de administrare (baza de date geospațială se transmite la Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate în format electronic în baza unui proces-verbal de predare-primire).

Baza de date geospațială aferentă managementului biodiversității este actualizată pe baza acțiunilor de inventariere/identificare la specii de faună și floră din PNA și siturilor Natura2000 aflate în administrare prin completarea fișelor de observații în teren, ce cuprind informații despre specie/habitat, localizare și coordonate geografice, număr de exemplare, condiții meteo pentru realizarea hărților de distribuție ale speciilor și cartarea habitatelor, inclusiv sintetizarea materialelor bibliografice existente, atât pentru PNA cât și pentru siturile Natura 2000 conexe.

În anul 2023 au fost integrate datele din cadrul Proiectului POIM „Elaborarea instrumentelor pentru managementul adaptativ al capitalului natural din ariile protejate Parcul Natural Apuseni, ROSCI0002 Apuseni, ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa și ROSCI0016 Buteasa”.

1.9. Prevederile art. 22 din metodologie constituie criteriul distinct de evaluare a administratorilor ariilor naturale protejate, respectiv a administratorilor parteneri ai ariilor naturale protejate.

Pe parcursul anului 2023, ca urmare a solicitărilor ocoalelor silvice de pe raza Parcului Natural Apuseni și a Siturilor Natura 2000 administrate, APNA a analizat și a emis condiții

specifice conform prevederilor și Ordinului 1822/2020 pentru un număr de 1094 unități amenajistice.

După emiterea condițiilor specifice personalul din cadrul APNA a participat la acțiunile de punere în valoare a masei lemnoase ocazia cu care a oferit explicații privind ce înseamnă arborii pentru biodiversitate și de ce sunt importanți astfel de arbori mai ales la aplicarea ultimelor tăieri în cazul tratamentelor tăierilor progresive și succesive.

Astfel, în cazul habitatelor și speciilor specifice acestor tipurilor de habitate 9110 Păduri de fag de tip Luzullo – Făgetum, 9130 Păduri de fag de tip Cephalanthero – Fagion, 9150 Păduri medio-europene de fag de tip Cephalanthero – Fagion, 91V0 Păduri dacice de fag Symphyto – Fagion s-a pus un mare accent pe păstrarea arborilor pentru biodiversitate (arbori perfect sănătoși, arbori scorburoși, găunoși, etc și lemn mort), o noutate pentru personalul silvii.

Pentru habitatele în care specia majoritară este molidul, respectiv 9410 Păduri acidofile de *Picea abies* din regiunea montană - *Vaccinio-Piceetea* condițiile specifice au vizat păstrarea lemnului mort, arborii pentru biodiversitatea din specia molid s-a recomandat a fi menținuți ca și grupe de arbori.

În procesul de verificare s-a urmărit dacă sunt respectate condițiile specifice la punerea în valoare a arboretelor și condițiile specifice ce trebuie respectate de titularii autorizațiilor de exploatare forestieră privind desfășurarea activităților de exploatare forestieră pe suprafața ariilor naturale protejate, transmise prin adresele APNA.

În cursul anului 2023, reprezentanții din cadrul APNA împreună cu reprezentanți din cadrul ocoalelor silvice au demarat acțiuni de verificare și control pe suprafața fondului forestier atât de stat cât și privat în vederea verificării modului de respectare a condițiilor specifice emise la punerea în valoare și exploatare a arboretelor privind: identificarea și păstrarea arborilor pentru biodiversitate curățarea parchetului și decojirea cioatelor, evacuarea periodică a resturilor menajere din platforma primară, nivelarea căilor de scos apropiat, deținerea de recipiente speciale privind depozitarea deșeurilor periculoase (combustibili fosili), interzicerea realizării reparațiilor utilajelor folosite în procesul de exploatare forestieră în platourile primare sau pe suprafața parchetului, degajarea și curățarea traseelor turistice de arbori care blochează accesul vizitatorilor.

Cu ocazia acestor controale, s-a constatat faptul că, sunt respectate condițiile impuse prin avizele APNA, sunt identificați și păstrați arbori pentru biodiversitate cât și lemnul mort, în procesul de exploatare forestieră fiind utilizate utilaje de tip forwarder, transportul tehnologic a masei lemnoase realizându-se prin suspendare nu târâre și somitârâre, lucrările de curățire a parchetelor și cojire a cioatelor fiind demarate concomitent cu procesul de exploatare a masei lemnoase, traseele turistice au fost degajate pe tronșoanele care se suprapun cu partizile aflate în exploatare, platformele primare au fost curățate de resturile de exploatare, însă au fost și cazuri în care au fost constatate nerespectarea acestor condiții fapt pentru care s-au aplicat măsurile legale care se impun.

P2. TURISM

2.1. Infrastructură de vizitare

Pe teritoriul ariilor naturale protejate există 3 centre de vizitare ale Parcului Natural Apuseni localizate în Padiș – județul Bihor, Gârda – Arieșeni – județul Alba și Doda Piliș – județul Cluj. De asemenea, APNA are sediul în cadrul centrului administrativ și de vizitare localizat în Sudrigiu, județul Bihor. În anul 2023 toate cele 4 locații au beneficiat de lucrări de întreținere și reparații, astfel încât activitățile propuse să fie desfășurate în condiții optime.

Există un număr de 56 de trasee turistice pe suprafața ariilor naturale protejate administrate, ce beneficiază de promovarea APNA, la care se adaugă 21 de trasee situate pe teritoriul județului Cluj, care au fost omologate de către autoritatea publică centrală în domeniu, fără ca inițiatorul să obțină în prealabil avizul APNA.

De asemenea, au fost efectuate acțiuni de întreținere a traseelor tematice *CV Padiș - Pietrele Boghii* și *O zi din viața unui păstrăv*, ambele însumând o lungime de 5 km, acțiuni care au constat în recondiționarea suporturilor distruse, înlocuirea panourilor deteriorate.

Panourile informative sunt amplasate în mod curent în zonele cheie și cu aflux mare de turiști, fiind realizate de către APNA din resurse proprii, prin proiectele derulate sau în colaborare cu parteneri. Prin urmare, au fost amplasate un număr de 87 de panouri informative, de conștientizare, de avertizare, de interdicție etc., iar 26 dintre cele existente au fost reparate. În anul 2023 s-a continuat programul intern demarat în anii anteriori, respectiv amplasarea de locații de *ReConectare la Natură*, iar la finalul anului a rezultat un număr total de 44 de locații.

Au fost realizate 13 acțiuni de igienizare pe suprafața ariilor naturale protejate administrate în locații identificate de către personalul APNA, în colaborare cu parteneri și voluntari atât din comunitățile locale cât și din afara acestora, după cum urmează:

- martie 2023 - acțiune pe traseul Izbucl Tăuz. Rezultate: 3 saci cu deșeurile de 240 litri.
- martie 2023 - acțiune pe traseul Izbucl Coteșul Dobreștilor. Rezultate: 2 saci cu deșeurile de 240 litri. Rezultat: 28 de saci de 240 litri.
- aprilie 2023 - acțiune în zona Ghețar - Rădăcini împreună cu trei reprezentanți ai Primăriei Gârda de Sus. Rezultate: 28 de saci cu deșeurile de 240 litri.
- 04 aprilie 2023 - acțiune în interiorul Peșterii Urșilor împreună cu angajați ai Prima Impact. Rezultate: au fost colectate monezi și alte categorii de deșeurile abandonate în peșteră.
- iunie 2023 - acțiune de-a lungul drumului de acces spre Peștera Ghețarul de la Scărișoara. Rezultate: 4 saci cu deșeurile de 120 litri.
- iunie 2023 - acțiune pe traseul turistic spre Peștera Ghețarul de la Vârtoș. Rezultate: 6 saci cu deșeurile de 60 litri.
- iulie 2023 - acțiune pe traseul DN 75 zona Groapa Ruginoașă. Rezultate: 9 saci cu deșeurile de 60 litri.
- 02 septembrie 2023 - acțiune de igienizare împreună cu 55 de angajați din cadrul S.C. Faist Mekatronic SRL pe traseul DN 75 Baita-Vârtoș. Rezultate: 6600 kg deșeurile.
- 15 septembrie 2023 - acțiune de igienizare în cadrul „Let's do it România” pe raza Comunei Gârda de Sus, împreună cu 34 de elevi ai Școlii Generale „Emil Racoviță” și 7 reprezentanți ai Primăriei Gârda de Sus. Rezultate: 42 de saci cu deșeurile.
- 23 septembrie 2023 - acțiune de igienizare sub egida „Let's do it Romania” împreună cu 56 de angajați din cadrul S.C. Conectronic Group Romania S.R.L. pe traseul DN 75 Baita-Vârtoș. Rezultate: 230 saci cu deșeurile de 150 litri.
- 05 octombrie 2023 - o acțiune în zona Ghețar - Voioagă în colaborare cu reprezentanții Inspectoratului Județean de Jandarmi Alba. Rezultate: 30 saci cu deșeurile.
- 17 octombrie 2023 - acțiune de igienizare în zona Răchitele-Cascada Răchitele și Răchitele-Pasul Prislop-Valea Firii, împreună cu Asociația „Aventura în Apuseni”, locuitori ai satului Răchitele și reprezentanți ai Salvamont - Salvaspeo Vlădeasa Cluj. Rezultate: 80 de saci cu deșeurile.
- 23 octombrie 2023 - acțiune în zona Valea Firea împreună cu Salvamont-Salvaspeo Vlădeasa Cluj și 40 elevi însoțiți de cadre didactice de la Liceul Nicolae Bălcescu din localitatea Cluj - Napoca. Rezultate: aproximativ 1 mc deșeurile.

2.2. Servicii, facilități de vizitare și promovarea turismului

Pentru promovarea imaginii ariilor naturale protejate administrate și a Regei Naționale a Pădurilor - Romsilva, precum și a practicării unui turism responsabil, APNA a realizat 5 categorii de materiale de promovare: panou Peștera Urșilor, panou și afiș Peștera Ghețarul de la Vârtoș, calendar promovare arii naturale protejate pentru anul 2024, felicitare realizată cu ocazia sărbătorilor pascale, precum și a celor de iarnă. Aceste materiale, în funcție de specificul fiecărei

categorie, au fost amplasate în teren, distribuite fizic, precum și în mediul online.

Totodată, în cadrul acțiunilor de promovare a imaginii parcului, reprezentanții APNA au evidențiat faptul că începând cu anul 2009 administrația parcului a obținut recunoașterea Parcului Natural Apuseni ca Destinație Europeană de Excelență, EDEN de către Comisia Europeană.

Promovarea turismului în ariile naturale protejate administrate s-a efectuat prin diverse metode și canale de comunicare, precum:

- **Online**
  - prin realizarea unor materiale de promovare sau postări specifice promovării obiectivelor turistice cu ajutorul canalelor de comunicare precum: pagina web, Facebook, Instagram, YouTube. Aceste materiale au fost realizate de către echipa APNA, atât din punct de vedere al design-ului, cât și din punct de vedere al conținutului (informații, imagini, etc)
  - prin distribuirea evenimentelor desfășurate pe parcursul anului de către partenerii din domeniul turismului
  - prin interviuri online acordate de către personalul desemnat din cadrul APNA, având ca subiect principal: promovarea destinației inclusiv prin acțiuni de igienizare combinate cu activități de agrement sau metode tehnice de coborâre în coardă, a comportamentului responsabil, respectiv a regulilor de respectat în ariile naturale protejate.
- **Offline**
  - în cadrul acțiunilor și programelor desfășurate cu copii
  - în cadrul activităților de teren, în scop de conștientizare, prevenție, supraveghere, verificare, control
  - în activitățile realizate la centrele de vizitare ale Parcului Natural Apuseni care sunt destinate pentru acțiuni de promovare arii naturale protejate, conștientizare și educație ecologică, precum și pentru organizarea întâlnirilor de lucru, conferințe, prelegeri, activități în parteneriat și pentru comunitatea situată pe teritoriul ariilor naturale protejate
  - în cadrul punctelor de informare turistică - există 7 puncte de informare turistică localizate în ariile naturale protejate administrate (Gârda de Sus, Ghețari, Platoul Călineasa, Scărișoara, Sohodol, Nucet, Beliș), cu mențiunea că doar 3 dintre acestea funcționează în mod frecvent, pe baza unui program stabilit.
  - în cadrul evenimentelor și proiectelor organizate fie pe cont propriu, fie în colaborare, prin parteneriat sau pe bază de invitație
  - în cadrul evenimentelor din țară sau străinătate, a deplasărilor la diferite conferințe, seminarii, întâlniri de lucru tematice etc.
  - prin distribuirea de materiale de promovare în cadrul centrelor de vizitare, precum și în locații cheie, cu flux mare de turiști, sau în imediata apropiere a diverselor obiective turistice.

Inventarierea unităților de cazare și servicii s-a realizat de către personalul APNA și a rezultat un număr total de 115 pensiuni/hoteluri/restaurante/moteluri/etc. existente pe teritoriul ariilor naturale protejate și în vecinătatea acestora.

Pe suprafața ariilor naturale protejate nu există spații de campare amenajate în mod corespunzător care să ofere toate facilitățile necesare, dar se găsesc mai multe locații utilizate de-a lungul timpului pentru campare cum ar fi Poiana Glăvoi, Valea Sighiștelului, intravilan Padiș, intravilan Ic Ponor, intravilan Gârda de Sus. De asemenea, există întreprinzători particulari, proprietari de pensiuni, sau localnici care oferă locuri de campare pe terenuri proprietate privată, în zone situate în intravilan.

Menționăm faptul că APNA susține dezvoltarea turismului responsabil pe suprafața ariilor naturale protejate administrate, inclusiv amenajarea unor spații de campare autorizate care să funcționeze cu respectarea normelor standard având un impact nesemnificativ asupra speciilor și habitatelor protejate.

APNA oferă servicii de ghidaj/însoțire a vizitatorilor în baza unui contract de comision semnat cu un ghid autorizat, doar la obiectivul Peștera Ghețarul de la Vârtop administrată în mod direct și care în anul 2023 a fost vizitată de către 4031 de turiști. APNA are încheiat contracte de administrare în parteneriat pentru cele trei peșteri cu infrastructură de vizitare cu două entități cu personalitate juridică care au obligația contractuală de a raporta lunar numărul de vizitatori de la fiecare obiectiv. Astfel, a rezultat că în anul 2023 un număr de 98199 turiști au vizitat Peștera Urșilor – Chișcău, 75015 turiști Peștera Ghețarul de la Scărișoara și 28631 de turiști au fost la Peștera Poarta lui Ionele.

2.3. Managementul vizitatorilor

În vederea eficientizării controlului activităților partenerilor și respectarea prevederilor legale în vigoare, precum și pentru asigurarea creșterii veniturilor proprii, APNA a realizat pe parcurs trei investiții ce au constat montarea sistemelor de tip people counting la Peștera Urșilor Chișcău, Peștera Ghețarul de la Scărișoara, Peștera Ghețarul de la Vârtop, având ca scop monitorizarea numărului de turiști.

La nivelul APNA s-a constituit serviciul de permanență efectuat de către personalul de teren care au fost prezenți în locațiile din ariile naturale protejate cu flux mare de turiști, la fiecare sfârșit de săptămână în lunile de vară, respectiv iarnă, și în perioadele în care au fost anunțate grupuri organizate de turiști. Aceste acțiuni au fost efectuate cu scopul de a supraveghea și control asupra activităților turistice realizate, precum și de a furniza informațiile necesare turiștilor, de a preveni încălcarea legislației în vigoare și de aplicare măsurilor legale care se impun în scop de protecție și conservare.

Pe teritoriul ariilor naturale protejate administrate au fost organizate în anul 2023 diverse activități de agrement, de spectacolism, de fotografiere/filmare, competiții sportive, tabere, școli de vară, cu obținerea în prealabil a avizului APNA. Aceste activități au fost supravegheate de către rangerii APNA.

La nivelul APNA a fost elaborat în anii anteriori și revizuit în anul 2023, un ghid privind respectarea regulilor de vizitare a ariilor naturale protejate administrate, cu scopul de a veni în sprijinul vizitatorilor și nu în ultimul rând al factorilor interesați. Ghidul este disponibil în format online pe pagina web a APNA.

De asemenea, în anul 2023 personalul de teren a aplicat vizitatorilor disponibili chestionarul elaborat în cadrul administrației, având ca scop conturarea unei imagini cât mai realiste cu privire la atractivitatea Parcului Natural Apuseni din punct de vedere al destinației, evaluarea nevoilor vizitatorilor și soluționarea acestora în conformitate cu măsurile de protecție și conservare a speciilor și habitatelor.

P3. CONȘTIENȚIZARE, CONSERVARE TRADIȚII ȘI COMUNITĂȚI LOCALE

3.1. Tradiții și comunități

Așezările umane întâlnite pe teritoriul parcului sunt de tip răsărit și risipit. Satele răsărite s-au dezvoltat în general de-a lungul văilor, în secțiunile lărgite ale acestora, iar satele risipite constituie un tip de așezare a căror gospodării sunt împrăștiate în cuprinsul hotarului, pe proprietăți mai productive.

Comunitățile locale din Parcul Natural Apuseni fac parte din zona etnografică a Munților Apuseni, respectiv Țara Moșilor și Țara Beiușului. Locuitorii satelor din Țara Moșilor sunt denumiți "moși" și recunoscuți în principal pentru prelucrarea meșteșugărească a lemnului și confecționarea produselor de artizanat. În prezent, astfel de activități sunt practicate la o scară redusă, având ca

efect pierderea acestor îndeletniciri ancestrale. În acest context, în anul 2023, APNA a început demersurile privind înființarea Ecomuzeului Țării Moșilor, o inițiativă apărută la nivelul anilor 2000, având ca scop păstrarea peisajului tradițional al zonei și a identității locale, incluzând un teritoriu cu comunități locale ale căror valori culturale comune sunt păstrate și puse în valoare de către ele însele. Ecomuzeul reprezintă un spațiu, cu oamenii săi, care conservă, valorifică, protejează și își face cunoscut patrimoniul său cultural, ecologic, natural, istoric și artistic datorită implicării populației și a instituțiilor locale. Așadar, este un proces participativ de îngrijire și gestionare a patrimoniului cultural local pentru a favoriza o dezvoltare socială, ecologică și economică durabilă. În trecut, ocupația specifică locuitorilor din satele din Țara Beiușului era prelucrarea fierului, fiind recunoscuți pentru calitățile lor de fierari. De asemenea, practicau inclusiv activități agricole și creșterea animalelor, activități care se desfășoară și în prezent.

Alte activități tradiționale ale comunităților locale din Parcul Natural Apuseni sunt reprezentate de culesul plantelor medicinale, a fructelor de pădure sau a ciupercilor. Dezvoltarea turismului rural responsabil în aceste zone constituie cea mai importantă perspectivă de viitor pentru comunitățile locale.

În prezent, se mai păstrează o serie de evenimente locale (târguri, sărbători locale) care conservă cel mai bine valoristica vieții tradiționale. APNA prin reprezentanții săi, participă în fiecare an la cele mai importante manifestări locale tradiționale organizate pe suprafața ariilor naturale protejate administrate, unde se oferă informații despre importanța patrimoniului natural și cultural și se distribuie materiale informative despre ariile naturale protejate. Astfel, în anul 2023, APNA a participat la următoarele evenimente:

- 18-19 februarie 2023 - Sărbătorile Zăpezii - comuna Arieșeni
- 25 februarie 2023 - Cupa Vlădeasa - comuna Săcuieu
- 08 iulie 2023 - „Ziua porților deschise” la Peștera Ghețarul de la Scărișoara în cadrul Târgului Național de Turism Rural de la Albac
- 20 august 2023 - Târgul Lemnarului ediția XXVIII - comuna Horea
- 18-20 august 2023 - Sinida Jazz Festival - localitatea Sinida
- 17 decembrie 2023 - Târgul de Crăciun - comuna Răchitele

APNA a participat la o serie de evenimente organizate în țară din țară și străinătate unde a promovat obiceiurile și tradițiilor comunităților locale, precum și arhitectura tradițională și produse locale.

3.2. Conștientizare și comunicare

Activitățile de conștientizare și comunicare au avut ca obiectiv creșterea gradului de conștientizare a populației privind importanța conservării biodiversității, subliniind totodată efectele negative cauzate de presiunea antropică asupra capitalului natural din arii naturale protejate. Astfel, acțiunile de conștientizare au avut loc prin diverse metode și canale de comunicare, precum:

- Online
  - prin realizarea unor materiale de promovare sau postări specifice importanței conservării biodiversității cu ajutorul canalelor de comunicare precum: pagina web, Facebook, Instagram, YouTube.
  - prin afișarea buletinului informativ, a ghidului educativ, respectiv a ghidului vizitatorilor pe pagina web al APNA.
  - prin acordarea a 7 interviuri și publicarea a 4 articole în mass-media locală și națională.
  - prin materialele realizate în cadrul evenimentelor organizate.
- Offline
  - În cadrul activităților de teren, în scop de conștientizare, prevenție, supraveghere, verificare și control, în vederea supravegherii și/sau sprijinirii realizării acestora în

condiții optime și fără a crea prejudicii capitalului natural.

- o Prin materialele de informare și avertizare amplasate sau distribuite de către personalul APNA.
- o În cadrul activităților de conștientizare organizate de către APNA, după cum urmează:

- ianuarie 2023 - 5 activități de conștientizare cu ocazia distribuirii către factorii interesați a calendarelor pentru anul 2023.
- februarie 2023 - 6 activități de conștientizare: în cadrul evenimentului Sărbârile Zăpezii la pârtiile de schi; la dezbaterile publice ale OS Gârda; la festivitatea de premiere Cupa Vlădeasa 2023 prin prezentare și materiale distribuite; prin acțiuni de patrulare privind activitățile și evenimentele ce pot aduce prejudicii capitalului natural administrat; prin distribuire materiale de promovare la centrele de vizitare; conștientizare operatori economici care închiriază mijloace motorizate în zona Vârtop.
- martie 2023 - 13 activități de conștientizare: 7 în cadrul consultărilor publice preliminare pentru dezbaterea măsurilor din Planul de Management; întâlnire Primăria Gârda de Sus privind întocmirea amenajamentelor pastorale pe raza PNA; amplasarea afișelor de informare privind desfășurarea dezbaterilor preliminare asupra măsurilor din planul de management în comunele de pe raza ANP; distribuire materiale informative la populația locală din localitatea Rogojel; prezentare și distribuire materiale unui grup de turiști străini în zona Lacului Beliş; prezentare elevi ai Liceului Sportiv Deva, în localitatea Beliş; distribuire materiale informative Consiliul Județean Cluj.
- aprilie 2023 - 11 activități de conștientizare: 7 în cadrul consultărilor publice finale pentru dezbaterea măsurilor din Planul de management; amplasarea afișelor de informare privind desfășurarea dezbaterilor finale asupra măsurilor din planul de management în comunele de pe raza ANP; prezentare elevi ai Școlii Gimnaziale Huedin la Cascada Valul Miresei; consultări Primăria Albac privind elaborarea PUG-urilor UAT-urilor Arieșeni, Scărișoara, Albac, Horea, Poiana Vadului și Vadu Moșilor; prezentare și distribuire materiale delegației din cadrul Administrației Parcului Natural Lunca Mureșului.
- mai 2023 - 8 activități de conștientizare: 3 în zona Padiș, Aleu și Galbena privind accesul cu mijloace motorizate în afara drumurilor publice; prezentare CV Gârda unui grup de turiști străini; prezentare CV Gârda unui grup de elevii de la Școala Gimnazială Vasile Goldiș; prezentare CV Doda Piliu unui grup de 30 elevi din Cluj Napoca. prezentarea ariilor naturale protejate administrate și distribuirea unor materiale informative în cadrul acțiunii de împădurire în parteneriat cu Clubul Alpin Român din U.P. I Poiana Horea, OS Beliş; prezentarea ariilor naturale protejate administrate și distribuirea unor materiale informative în cadrul acțiunii de împădurire în parteneriat cu Clubul Alpin Român din U.P. II Ponor, OS Beliş.
- iunie 2023 - 10 activități de conștientizare: 8 în zona Padiș, Aleu și Galbena privind accesul cu mijloace motorizate în afara drumurilor publice; prezentare și distribuire materiale informative unui grup de 20 copii în localitatea Sâncraiu; prezentare și distribuire materiale informative unui grup de 50 copii la Cascada Valul Miresei.
- iulie 2023 - 5 activități de conștientizare: în cadrul acțiunii de materializare a limitei PNA organizată în parteneriat cu Asociația Societatea Voluntarilor Montani și voluntari din cadrul Universității Babeș Bolyai Cluj-Napoca și Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară Cluj-Napoca; 2 prezentări pentru 70 fete și 50 băieți din tabăra de cercetași desfășurată pe Valea Firei; prezentare și distribuire

- materiale informative participanților în cadrul acțiunii Young Ranger; prezentare și distribuire materiale informative participanților în cadrul acțiunii Ranger Voluntar.
- august 2023 - 2 activități de conștientizare: au fost oferite informații și distribuite materiale în cadrul evenimentului Smida Jazz Festival; au fost oferite informații și distribuite materiale în cadrul evenimentului Târgul Lemnului.
- septembrie 2023 - 2 activități de conștientizare: au fost oferite informații și distribuite materiale în cadrul acțiunii de igienizare desfășurată în colaborare cu S.C. Faist Mekatronik S.R.L.; au fost oferite informații și distribuite materiale în cadrul acțiunii de igienizare desfășurată în colaborare cu S.C. Connectronics Group Romania S.R.L.
- octombrie 2023 - 10 activități de conștientizare: prezentare în cadrul unui eveniment în proiectul european ERASMUS +Forest Adapt cu tema educației populației în cazul incendiilor de pădure; prezentare realizată în satul de vacanță le Ponor pentru un grup de 120 copii proveniți de la centrele de copii cu dizabilități de pe raza județului Cluj; prezentare la CV Padis în cadrul programului Școala Altfel, Liceul Emanuel Oradea și parcurgere traseul tematic Pietrele Boghii; prezentare în zona Valea Firea pentru elevii implicați în acțiunea de igienizare; prezentare elevi clasele V-VIII la Școala Gimnazială Răchițele în cadrul programului Săptămâna Verde; prezentare elevi clasele I-IV la Școala Gimnazială Răchițele în cadrul programului Săptămâna Verde; prezentare elevi Școala Gimnazială Octavian Goga din Cluj -Napoca în cadrul programului Școala Altfel; prezentare elevi Colegiul Național Pedagogic din Cluj -Napoca în cadrul programului Școala Altfel; prezentare elevi Școala Gimnazială din Timișoara realizată la Pensiunea Danciu din localitatea Gârda de Sus; prezentare unui grup de 60 turiști realizată în Stațiunea Fântânele.
- noiembrie 2023 - activitate de conștientizare: prezentare la CV Gârda reprezentanților Universității de Științe Agricole și Medicină Veterinară Cluj-Napoca și Institutul Național pentru Pajisti Grünlandzentrum din Germania.
- decembrie 2023 - activitate de conștientizare: au fost oferite informații și distribuite materiale informative în cadrul „Târgului de Crăciun” organizat în localitatea Răchițele.

o În cadrul evenimentelor organizate de către APNA, după cum urmează:

- 01-05 iunie 2023 - Grandprix Romania, concurs de alergare și orientare montană organizat în parteneriat cu Federația Romană de Turism Sportiv.
- 08 iulie 2023 - Organizare „Ziua porților deschise” la Peștera Ghețarul de la Scărișoara în cadrul evenimentului Descoperă Alba.
- 31 iulie 2023 - Ziua Internațională a Rangerilor prin Expoziția Foto din cadrul Programului Junior Ranger de la CAV Sudrigiu.

o În anul 2023, APNA a participat la simpozioane, întâlniri tematice, conferințe, manifestări în țară și străinătate:

- ianuarie 2023 - participare Webinar Europare - Planning and designing hiking and cycling trails.
- februarie 2023 - participare evaluarea conducătorilor administrațiilor de parcuri.
- participare seminar de introducere la Schneverdingen – Germania în cadrul European Nature Academy.
- martie 2023 - participare întâlnire online în cadrul European Nature Academy.
- mai 2023 - participare Ziua Europeană a Parcurilor – Administrația Parcului Natural Porțile de Fier.
- participare ședință Comisia Tehnică de Expertiză din cadrul Regiei Naționale a Pădurilor – Romsilva.

- septembrie 2023 - participare la conferința "Comunitățile montane între protecție și tradiție" organizată la Brașov.
- octombrie 2023 - participare întâlnire Oradea pe tema înființare Ecomuzeul Țării Moșilor și posibilitatea includerii acestuia în Patrimoniul UNESCO.
- participare întâlnire Gârda de Sus pe tema înființare Ecomuzeul Țării Moșilor și posibilitatea includerii acestuia în Patrimoniul UNESCO.
  - participare întâlnire de lucru Ministerul Mediului pe tema Junior Ranger .
  - participare eveniment "Epopoea din inima Apusenilor" organizat la Huedin de catre Liceul Teoretic „Octavian Goga”, Huedin, Fundația Corneliu Coposu, Fundația „Doina Comca”. Asociația de Voluntari din Comuna Ciucea, Transilvania Regală, Fundația Culturală Memoria.
  - participare întâlnire privind Certificarea Pădurilor, la Ocolul Sivic Beliș.
- noiembrie 2023 - participare întâlnire reprezentanți Universitatea de Științe Agricole și Medicină veterinară Cluj-Napoca și Institutul Național pentru Pajiști Grünlandzentrum din Germania în cadrul unui proiect internațional cu tema Modalitatea de conviețuire a comunităților din zonele montane cu carnivore mari, în special cu lupul.
- participare Simpozionul internațional „Dezvoltarea durabilă provocări și oportunități” organizat la Universitatea din Oradea, Facultatea de Protecția Mediului.
  - participare întâlnire CAV Sudrigiu pe tema înființare, funcționare și modul de aderare la Ecomuzeul Țării Moșilor în cadrul sesiunii CCA.
- decembrie 2023 - participare cu un stand de prezentare al Parcului Natural Apuseni la Târgul de Crăciun organizat la Răchițele, județul Cluj.
- participare director sesiune închidere de an la Băile Felix, județul Bihor.

3.3. Educație ecologică

Activitățile de educație ecologică realizate în anul 2023 au fost adresate în principal tinerilor din comunitățile locale și elevilor unităților de învățământ situate pe teritoriul ariilor naturale protejate sau în imediata vecinătate a acestora, precum și altor categorii de persoane interesate de cunoașterea și aprecierea mediului înconjurător, având ca scop formarea unei atitudini responsabile pentru protejarea naturii. APNA a desfășurat activități de educație ecologică prin eforturi proprii și în parteneriat cu alte entități, astfel:

- Ianuarie 2023 - 3 acțiuni de educație: distribuirea materialelor de educație ecologică pentru biblioteca unităților de învățământ de pe raza ariilor naturale protejate administrate.
- Martie 2023 - 3 acțiuni de educație: 90 de elevi de la Școala Gimnazială Ioan Luca Caragiale din localitatea Cluj-Napoca; 52 de elevi de la Școala Gimnazială Măguri Bogdănești; 63 de elevi de la Școala Gimnazială Nr. 1 Nucet.
- Aprilie 2023 - 12 acțiuni de educație: 98 de elevi de la Școala Gimnazială Răchițele și Mărgău; 103 de elevi de la Școala Gimnazială Săcuieu și Rogojel; 209 de elevi de la Școala Gimnazială nr. 1 Buntești, Poieni și Stânceșu; 84 de elevi de la Școala Gimnazială Cblățele; 83 de elevi de la Școala Generală Enil Racoviță Gârda de Sus și Ghețari; 124 de elevi de la Școala Gimnazială Horea și Trifești; 51 de elevi de la Școala Gimnazială Georgiu Popa din Câmpani; 97 de elevi de la Școala Gimnazială Scărișoara; 81 de elevi de la Școala Gimnazială Pelaghia Roșu Mărișel; 205 de elevi de la Școala Gimnazială Nr. 1 Pietroasa și Chișcău; 153 de elevi de la Liceul Tehnologic Țara Moșilor Alba; grup de 60 elevi și cadre didactice de la Școala Gimnazială Răchițele, pe traseul turistic de vizitare a obiectivelor turistice Cascada Vălul Miresei și pe traseul tematic de la Duxla Pili.

- Mai 2023** - 5 acțiuni de educație: 91 de elevi de la Școala Gimnazială „Avram Iancu” Beliș în cadrul programului Săptămâna Verde; 25 de elevi ai Școlii Gimnaziale Răchitele pe traseul turistic de vizitare a obiectivelor Cascada Răchitele - Pietrele Albe; 40 de elevi de la Liceul Teoretic „Octavian Goga” din Huedin în cadrul programului Săptămâna Verde; 30 de elevi de la Școala Gimnazială „Vasile Goldiș” din Alba Iulia la CV Gârda; 25 de elevi ai Școlii Gimnaziale Răchitele pe traseul turistic de vizitare a obiectivelor Cascada Răchitele - Pietrele Albe.
- Iunie 2023** - 5 acțiuni de educație: 125 elevi de la Liceul Tehnologic de Turism și Alimentație Arieșeni la CV Gârda; 25 elevi de la Școala Gimnazială Budureasa la CAV Sudrigiu; 15 elevi clasele V-VIII desfășurată la Școala Gimnazială Râșca, grup de turiști străini în cadrul activității organizată pe traseul tematic CV Padiș - Pietrele Boghii; grup de copii în cadrul activității organizată pe traseul tematic O zi din viața unui păstrăv.
- 1 concurs „Fii și tu Junior Ranger” organizat în cadrul Programului Junior Ranger 2023.
- Iulie 2023** - 5 acțiuni de educație: în cadrul evenimentului „Ziua porților deschise” organizat la Peștera Ghețarul de la Scărișoara în cadrul evenimentului Descoperă Alba; 70 de cercetași (fete) în cadrul taberelor de Cercetași de pe Valea Fierei organizată de către Asociația Cercetașii Munților; 50 de cercetași (băieți) în cadrul taberelor de Cercetași de pe Valea Fierei organizată de către Asociația Cercetașii Munților; activitățile organizate în cadrul Programului Junior Ranger - clasele I-IV la CV Gârda, activitățile organizate în cadrul Programului Junior Ranger - clasele V-VIII la CV Padiș.
- 2 tabere Junior Ranger din cadrul Programului Junior Ranger 2023: 15 iulie 2023 - clasele I-IV la CV Gârda și 22-23 iulie 2023 - clasele V-VIII la CV Padiș, la care au participat elevii unităților de învățământ situate pe suprafața sau în imediata vecinătate a arilor naturale protejate administrate.
- August 2023** - 1 acțiune de educație: grup 11 membrii ai clubului de Aikido din Constanța în zona Casa de Piatră - Peștera Ghețarul de la Vârtop.
- Septembrie 2023** - 1 acțiune de educație: 20 de studenți de la Universitatea din Germania la CV Gârda.
- Octombrie 2023** - 8 acțiuni de educație: copii proveniți de la centrele cu dizabilități desfășurată în satul de vacanță Ic Ponor; în cadrul activității organizate de către Asociația Salvamont Salvaspeco Vlădeasa Cluj și GAL Napoca Porolissum la Baza de Salvare Doda Pili, cu tema educației populației în cazul incendiilor de pădure; elevii Liceului Emanuel Oradea în cadrul programului Școala Altfel la CV Padiș și parcurgerea traseului tematic CV Padiș - Pietrele Boghii unde s-au oferit informații despre habitate, inversiune termică, carst, fauna și flora prezente în acea zonă; elevii claselor V-VIII, desfășurată la Școala Gimnazială Răchitele în cadrul programului Săptămâna Verde; elevii claselor I-IV, desfășurată la Școala Gimnazială Răchitele în cadrul programului Săptămâna Verde; elevii de la Școala Gimnazială Octavian Goga din Cluj -Napoca în cadrul programului Școala Altfel; elevii de la Colegiul Național Pedagogic din Cluj -Napoca în cadrul programului Școala Altfel; 36 de elevi de la Școala Gimnazială din Timișoara desfășurată la CV Gârda.
- Decembrie 2023** - 1 acțiune de educație: 20 elevi din clasele I-VIII și cadre didactice, desfășurată la Școala Gimnazială Râșca, în cadrul programului Școala Altfel.

APNA prin personalul desemnat interacționează cu 42 de unități de învățământ care funcționează pe suprafața arilor naturale protejate administrate sau în imediata vecinătate a acestora. Prin urmare, există o colaborare continuă cu aceste unități de învățământ, iar în baza acordurilor de parteneriat încheiate, se desfășoară activități comune de educație ecologică atât la propunerea APNA, cât și a instituțiilor partenere, în cadrul programelor Școala Altfel și Săptămâna

Verde cuprinse în programa școlară.

P4. MANAGEMENT ȘI ADMINISTRARE

4.1. Echipament și infrastructură de funcționare

Echipament și infrastructură	Valori în lei, pentru:		Sursa investiției
	2022	2023	
Total construcții, din care:	4.131.157	4.131.157	
CENTRU DE VIZITARE PADIȘ	1.056.151	1.056.151	fonduri PHARE CBC
CENTRU DE VIZITARE DODA-PILII	584.610	584.610	fonduri PHARE CBC
CENTRU DE VIZITARE GÂRDA-ARIEȘENI	698.655	698.655	fonduri PHARE CBC
CENTRU ADMINISTRATIV ȘI DE VIZITARE SUDRIGIU	1.706.352	1.706.352	fonduri PHARE CBC
RACORD ELECTRIC SUBTERAN SUDRIGIU	22.312	22.312	fonduri PHARE CBC
USA și GARD DE FIER Ghejar Scărișoara	11.607	11.607	fonduri PHARE CBC
Echipeamente tehnologice	457.828	480.408	fonduri PHARE CBC/POIM 122643
Mijloace de transport, din care:	652.274	662.940	
OPEL VIVARO	58.901	58.901	fonduri PHARE CBC
DACIA DUSTER LAUREATE 15 110 ES 4X4	66.106	66.106	fonduri proprii
DACIA DUSTER LAUREATE 15 110 ES 4X4	73.546	73.546	fonduri proprii
VEHICUL PT ORICE TIP DE TEREN ATV LINHAI	21.000	21.000	fonduri proprii
ATV OUTLANDER MAX DPS 570	123.521	123.521	fonduri POIM 122643
BARCA PNEUMATICĂ CADET RIB DL ALU-360	35.591	35.591	fonduri POIM 122643
DUSTER COMFORT BLUE DCI 115 4 WD	91202.75	91202.75	fonduri POIM 122643
DUSTER COMFORT BLUE DCI 115 4 WD	91202.75	91202.75	fonduri POIM 122643
DUSTER COMFORT BLUE DCI 115 4 WD	91202.75	91202.75	fonduri POIM 122643
Mobilier, aparatură, hirotică	1.027.839	1.027.839	fonduri PHARE CBC
TOTAL GENERAL	6.277.839	6.302.344	

4.2. Personal de conducere, coordonare, administrare

Conform organigramei aprobată prin Hotărârea Consiliului de Administrație al Regiei Naționale a Pădurilor – Romsilva numărul 2 din 29.01.2020 structura de personal este alcătuită din: 7 persoane la birou (director, contabil șef, biolog, șef pază, jurist, specialist în educație ecologică,

specialist în tehnologia informației) și 13 rangeri. La finalul anului 2023 există un singur post vacant de ranger.

Având în vedere că nu există posturi în structura de personal pentru sarcinile privind SSM, PSI, mecanizare, achiziții publice, investiții, administrare infrastructură (inclusiv clădiri) ele au fost atribuite șefului pazei și rangerilor, activitățile aferente acestora fiind realizate suplimentar, pe lângă cele principale, conform fișei postului. De asemenea, activitatea de secretariat a fost îndeplinită de către specialistul în educație ecologică, iar în ce privește activitățile de avizare (preluarea și verificarea dosarelor depuse, cererea de informații suplimentare, încadrarea legală, întocmirea avizelor) acestea au fost realizate în colaborare de către 4 salariați ai APNA, în funcție de specificul documentațiilor transmise în vederea obținerii avizelor.

4.3. Documente strategice și de planificare (stadiul de realizare a regulamentului, planului de management, a unor proiecte cu finanțare europeană/alte surse de finanțare care vizează aria naturală protejată)

Denumire document/proiect

Stadiul de realizare

Planul de management al Parcului Natural Apuseni și a siturilor Natura 2000: ROSCI0002 Apuseni, ROSCI0016 Buteasa și ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa

Planul de management al PNA a fost finalizat în cadrul proiectului PHARE CBC „Cultură româno-maghiară pentru conservarea biodiversității” în luna iunie 2006.

A fost revizuit de către Consiliul Științific și Consiliul Consultativ de Administrare al PNA în anul 2008, fiind retransmis pentru aprobare de 2 ori în același an, în urma corecțiilor pe această temă cu autoritatea națională responsabilă.

Începând cu anul 2010, bugetul a fost reevaluat în cadrul proiectului GEF-UNDP „Îmbunătățirea Sustenabilității Financiare a Sistemului de Arie Protejate din Carpați”, astfel încât datele rezultate din acest proiect sunt utilizate în revizuirea propunerii de plan de management.

Începând din anul 2011 a fost propus Planul de Amenajare a teritoriului Zonal – Parcul Natural Apuseni, jud. Alba, finalizat în 2012, prin care s-au stabilit limitele intravilanțelor din PNA pe teritoriul jud. Alba și s-au corectat în GIS limitele acestor intravilanțuri, ulterior transmise în Planul de management al PNA ca zone de dezvoltare durabilă.

Pe parcursul anului 2012 a fost supus analizei APNA și CȘ revizuirea Planului Urbanistic General al comunei Biliș, situată integral în parc, fiind transpus pentru prima dată limitele zonelor de intravilanț în GIS și corelate cu zonele de dezvoltare durabilă așa cum au fost transpuse în propunerea de plan de management.

În anul 2016 a fost întocmită propunerea de Plan de management al Parcului Natural Apuseni într-un nou format, incluzând date despre stările Natura 2000: ROSCI0002 Apuseni, ROSCI0016 Buteasa și ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa, cu consultarea Consiliului Consultativ de Administrare și avizat de către Consiliul Științific Ulterior a fost transmis către Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor și către Agenția Națională pentru Protecția Mediului, în vederea aprobării acestuia, conform prevederilor noului contract de administrare.

În anul 2017 propunerea de Plan de management al Parcului Natural Apuseni și a siturilor Natura 2000: ROSCI0002 Apuseni, ROSCI0016 Buteasa și ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa se află încă pe procedura de reglementare a Agenției pentru Protecția Mediului CJU.

În anul 2018 propunerea de Plan de management al Parcului Natural Apuseni și a siturilor Natura 2000: ROSCI0002 Apuseni, ROSCI0016 Buteasa și ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa a primit avizul de mediu emis de către Agenția pentru Protecția Mediului CJU și a fost transmis spre aprobare către Agenția Națională pentru Arie Naturale Protejate.

Ca urmare a datelor insuficiente care să fundamenteze planul de management integral, APNA a depus o solicitare de finanțare în cadrul POIM, iar în anul 2019 a fost aprobat contractul de finanțare pentru proiectul „Elaborarea instrumentelor pentru managementul adaptiv al capcâului natural din ariile naturale protejate Parcul Natural Apuseni, ROSCI0002 Apuseni, ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa, ROSCI0016 Buteasa” care are ca principal obiectiv elaborarea Planului de management integral al Parcului Natural

Apuseni și a ariilor naturale protejate suprapuse acestuia.

Pe parcursul anului 2022 a continuat implementarea proiectului „Elaborarea instrumentelor pentru managementul adaptiv al capitalului natural din ariile naturale protejate Parcul Natural Apuseni, ROSCI0002 Apuseni, ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa, ROSCI0016 Buteasa”, a cărui obiectiv general este elaborarea Planului de management integrat al Parcului Natural Apuseni și a siturilor Natura 2000 ROSCI0002 Apuseni, ROSCI0016 Buteasa, ROSPA0081 Munții Apuseni-Vlădeasa, precum și a ariilor naturale protejate cu care se suprapun.

În anul 2023 a fost finalizat Planul de Management Integrat al Parcului Natural Apuseni și Ariilor Naturale Protejate Integrate și ulterior s-au purtat o parte din etapele premergătoare aprobării de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului. Astfel, propunerile de plan de management a fost supusă consultării CCA, avizată de către CS, parcursă procedura SEA și emisă decizia etapei de încadrare de către Agenția pentru Protecția Mediului Bihor, depusă la ANANP în vederea obținerii avizului. La finalul anului 2023, documentul se afla în procedură de avizare la ANANP.

Regulamentul Parcului Natural Apuseni, al siturilor de importanță comunitară ROSCI0002 Apuseni, ROSCI0016 Buteasa, al ariei de protecție specială avifaunistică ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa și al ariilor naturale protejate de interes național cu care se suprapun

Regulamentul Parcului Natural Apuseni, al siturilor de importanță comunitară ROSCI0002 Apuseni, ROSCI0016 Buteasa, al ariei de protecție specială avifaunistică ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa și al ariilor naturale protejate de interes național cu care se suprapun a fost finalizat în anul 2016, iar în urma consultării cu membrii Consiliului Consultativ de Administrare și a avizării de către Consiliul Științific, acesta s-a transmis pentru aprobare Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, precum și Agenției Naționale pentru Protecția Mediului.

În anul 2017 Regulamentul Parcului Natural Apuseni, al siturilor de importanță comunitară ROSCI0002 Apuseni, ROSCI0016 Buteasa, al ariei de protecție specială avifaunistică ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa și al ariilor naturale protejate de interes național cu care se suprapun a fost transmis Agenției Naționale pentru Arii Naturale Protejate în vederea aprobării.

În anul 2018 Regulamentul Parcului Natural Apuseni, al siturilor de importanță comunitară ROSCI0002 Apuseni, ROSCI0016 Buteasa, al ariei de protecție specială avifaunistică ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa și al ariilor naturale protejate de interes național a fost vizat de către Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate și a fost transmis spre aprobare către Ministerul Mediului.

În anul 2019 APNA a transmis Regulamentul Parcului Natural Apuseni, al siturilor de importanță comunitară ROSCI0002 Apuseni, ROSCI0016 Buteasa, al ariei de protecție specială avifaunistică ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa și al ariilor naturale protejate de interes național cu modificările solicitate de către Ministerul Mediului.

Ca urmare a modificărilor măsoare solicitate de către Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor cu privire la conținutul Regulamentului Parcului Natural Apuseni, al siturilor de importanță comunitară ROSCI0002 Apuseni, ROSCI0016 Buteasa, al ariei de protecție specială avifaunistică ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa și al ariilor naturale protejate de interes național, în anul 2020 a fost reluată procedura, respectiv discutat în cadrul Consiliului Consultativ de Administrare, avizat de către Consiliul Științific și Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate, ulterior fiind trimis spre aprobare către autoritatea publică centrală care răspunde de protecția mediului.

În anul 2021 APNA a primit 13 solicitări de clarificare și propuneri de modificare, transmise de către Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, care au fost soluționate. Deși urmări în anul 2022 Regulamentul a fost aprobat prin Ordinul Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor nr. 1901/2022

APNA a încheiat un număr de 42 de acorduri de parteneriat și protocoale de colaborare pentru diverse domenii de activitate, respectiv cu administrații publice locale, instituții de învățământ, organizații neguvernamentale, societăți comerciale și alte entități care desfășoară activități pe suprafața ariilor naturale protejate.

În perioada 01.12.2019 - 30.12.2023, APNA a implementat proiectul „Elaborarea instrumentelor pentru managementul adaptiv al capitalului natural din ariile protejate Parcul Natural Apuseni, ROSCI0002 Apuseni, ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa și ROSCI0016 Buteasa”, cod SMIS 122643, finanțat prin Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020,

în valoare totală de 22.512.776.71 lei, având ca obiectiv general elaborarea Planului de management integrat al Parcului Natural Apuseni și a siturilor Natura 2000 ROSCI0002 Apuseni, ROSCI0016 Buteasa, ROSPA0081 Munții Apuseni-Vlădeasa, precum și a ariilor naturale protejate cu care se suprapun.

4.4. Instruire personal

Agenții de teren au fost instruiți de către biolog și șeful pazei referitor la modul de organizare și derulare a activităților de evaluare a speciilor de faună, cu preponderență de carnivore mari (urs, lup, râs și pisică sălbatică) precum și a speciilor de cervide pentru care s-au derulat acțiunile de teren în vederea evaluării efectivelor în fondurile cinegetice care se suprapun total sau parțial pe teritoriul PNA. De asemenea, s-a explicat modul de utilizare a fișelor de monitorizare și inventariere pentru unele specii de plante și nevertebrate din PNA și siturile Natura 2000 administrate.

Responsabilul IT/GIS a realizat instructaje pentru agenții de teren referitoare la modul concret de înregistrare a locației și a datelor din teren cu echipamentele GPS din dotare, telefoanele mobile dotate cu sistem GPS, precum și referitoare la raportarea corectă a coordonatelor.

Au fost organizate instructaje periodice pe tematici specifice privind sănătatea și securitatea muncii, prevenirea și stingerea incendiilor, legislația din domeniul conservării naturii în vigoare, cunoașterea și conservarea patrimoniului natural.

Juristul monitorizează permanent aparițiile sau modificările actelor normative publicate în Monitorul Oficial, acestea fiind comunicate personalului APNA. Cu ocazia ședințelor lunare au fost prelucrate studii de caz privind constatarea faptelor care au un impact asupra capitalului natural și cultural al ariilor naturale protejate administrate de APNA.

4.5. Bugetul asigurat pentru administrarea ariei naturale protejate, pentru anul în care se face raportarea (valoarea cheltuielilor efectuate în folosul ariei, valoarea tarifelor încasate)

Analiza cheltuielilor efectuate de APNA pe grupe de activități prevăzute în contractul de administrare, este redată în tabelul de mai jos:

-mii lei-

Denumire Activitate	Fonduri RNP	Alte Fonduri	Total	Ore Realizate
1. Managementul biodiversității				
1.1. Căutare și inventariere	57.38	0.00	57.38	672
1.2. Monitorizare și statut de conservare	143.45	0.00	143.45	1681
1.3. Patrulare, implementare reglementări și măsuri specifice de protecție	430.35	0.00	430.35	5042
1.4. Managementul datelor	143.45	0.00	143.45	1681
1.5. Reconstrucție ecologică	0.00	0.00	0.00	
Subtotal 1. Managementul biodiversității	774.63	0.00	774.63	9076
2. Managementul vizitatorilor				
2.1. Infrastructura de vizitare	143.45	0.00	143.45	1681
2.2. Servicii de turism, informare, marketing și promovare	86.07	0.00	86.07	1008
2.3. Managementul vizitatorilor	57.38	0.00	57.38	672
Subtotal 2. Managementul vizitatorilor	286.90	0.00	286.90	3362
3. Conștientizare publică, moștenire culturală, dezvoltare locală				
3.1. Tradiții și comunități	14.35	0.00	14.35	169

3.2. Conștientizare publică și comunicare	57.38	0.00	57.38	672
3.3. Educație ecologică	28.69	0.00	28.69	336
Subtotal 3. Conștientizare publică, moștenire culturală, dezvolt. locală	100.42	0.00	100.42	1177
4. Management și administrare				
4.1. Echipament și infrastructură de funcționare	717.25	0.00	717.25	8404
4.2. Personal conducere, coordonare, administrare	875.05	0.00	875.05	10253
4.3. Documente strategice și de planificare	86.07	0.00	86.07	1008
4.4. Instruire personal	28.69	0.00	28.69	336
Subtotal 4. Management și administrare	1,707.06	0.00	1,707.06	20002
Indirecte	0.00	0.00	0.00	0
Subtotal	0.00	0.00	0.00	0
Total general	2,869.00	0.00	2,869.00	33616.

4.6. Bugetul alocat pentru anul 2024 (sursele de finanțare, valoare, activități propuse)

Denumire Activitate	Fonduri RNP	Alte Fonduri	Total
1. Managementul biodiversității			
1.1. Căutare și inventuriere	61.44	0.00	61.44
1.2. Monitorizare și statut de conservare	153.60	0.00	153.60
1.3. Pașunare, implementare reglementări și măsuri specifice de protecție	460.80	0.00	460.80
1.4. Managementul datelor	153.60	0.00	153.60
1.5. Reconstrucție ecologică	0.00	0.00	0.00
Subtotal 1. Managementul biodiversității	829.44	0.00	829.44
2. Managementul vizitatorilor			
2.1. Infrastructura de vizitare	153.60	0.00	153.60
2.2. Servicii de turism, informare, marketing și promovare	92.16	0.00	92.16
2.3. Managementul vizitatorilor	61.44	0.00	61.44
Subtotal 2. Managementul vizitatorilor	307.20	0.00	307.20
3. Conștientizare publică, moștenire culturală, dezvolt. locală			
3.1. Tradiții și comunități	15.36	0.00	15.36
3.2. Conștientizare publică și comunicare	61.44	0.00	61.44
3.3. Educație ecologică	30.72	0.00	30.72
Subtotal 3. Conștientizare publică, moștenire culturală, dezvolt. locală	107.52	0.00	107.52
4. Management și administrare			
4.1. Echipament și infrastructură de funcționare	768.00	0.00	768.00
4.2. Personal conducere, coordonare, administrare	936.96	0.00	936.96
4.3. Documente strategice și de planificare	92.16	0.00	92.16
4.4. Instruire personal	30.72	0.00	30.72
Subtotal 4. Management și administrare	1,827.84	0.00	1,827.84
Indirecte	0.00	0.00	0.00
Subtotal	0.00	0.00	0.00
Total general	3,072.00	0.00	3,072.00

